

Evaluatie

duale handhavingsstructuur

veiligheid en openbare ruimte

Colofon

Titel: Evaluatie duale handhavingsstructuur veiligheid en openbare ruimte
Opdrachtgever: Gemeente Helmond
Opdrachtnemer: ST.BO.BOS
Gemeente Helmond
Gooitske Marsman
Datum: september 2007

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Wat wel en wat niet	1
1.3	Startsituatie in 2004	2
1.3.1	Visie op handhaving anno 2004	2
1.3.2	Externe ontwikkelingen anno 2004	2
1.3.3	Benodigde formatie	3
1.4	Masterplan Handhaving en Veiligheid 2005-2008	3
1.5	Werkwijze	4
1.6	Opbouw rapportage	4
2	Organisatie handhavingstaken door de tijd	5
2.1	Ontwikkelingen binnen S&B/BW/HA	5
2.2	Ontwikkelingen binnen SSH	6
2.2.1	Ontwikkeling in FTE's/uren SSH	7
2.2.2	Ontwikkeling in takenpakket SHH	9
2.2.3	Van Melkert en ID-baan naar regulier werk	10
2.3	Samenwerking S&B/BW/HA en SSH	11
3	Behaalde resultaten	13
3.1	Prestaties sector Handhaving- en toezicht SSH	13
3.1.1	In uren	13
3.1.2	In processen Verbaal	14
3.1.3	In (opvolgen van) meldingen	14
3.1.4	In opsporen van incidenten	15
3.1.5	overige prestaties	15
3.2	Ontwikkeling speerpunten Masterplan handhaving en veiligheid	15
3.2.1	Verminderen criminaliteit	15
3.2.2	Verminderen overlast	16
3.2.3	Vergroten veiligheidsgevoel (ouderen)	17
3.2.4	preventie	19
4	Financiën	21
4.1	Handhaving en toezicht - SSH	21
4.2	Uitstroom- en detachingsfuncties SSH	22
4.3	Financiering SHH	22
4.4	Opbrengsten	23
5	Veranderende omgeving	25
5.1	Veranderende wetgeving handhaving en veiligheid	25
5.1.1	Wet Bestuurlijke Boete	25
5.1.2	Wet OM afdoening	25
5.1.3	Wetsvoorstel algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	26
5.1.4	Betekenis nieuwe wetten voor Helmond	26
5.2	Gesubsidieerde arbeid	27
5.3	Ontwikkelingen in toezicht en beheer openbare ruimte	27
6	Conclusies en de toekomst SSH	29
6.1	Ontwikkelingen tussen 2004 en 2007	29
6.2	Afbouw gesubsidieerde banen	29
6.3	Behaalde resultaten SSH	30
6.4	Ontwikkelingen speerpunten Masterplan Handhaving en Veiligheid	30
6.5	Duale handhavingsorganisatie	30
6.6	Financiën	31
6.7	De toekomst	31
6.7.1	Verder professionaliseren?	31
6.7.2	Landelijke regelgeving	32
6.7.3	Veel partijen betrokken bij wijkgerichte aanpak	32
6.7.4	Uitbreiding SSH ja of nee?	32
6.7.5	Overige aandachtspunten	33
	Bijlage 1: Geraadpleegde stukken	35
	Bijlage 2: Geïnterviewde personen	37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De nota *Helmond, een veilige en leefbare stad* (2003), in de wandelgangen de Vlindernota genaamd, is het startpunt geweest om een kwaliteitsimpuls te geven aan de totale handhaving binnen de Gemeente Helmond. Daar valt ook handhaving op het gebied van de veiligheid en leefbaarheid in het openbare gebied onder. Dit is het deel van de handhaving dat onderwerp is van deze notitie en waar naast medewerkers van de dienst S&B (BOA's) ook medewerkers (voormalige ID-banen) bij de Stichting Stadswacht Helmond (SSH) (stadswachten, leefbaarheidfunctionarissen en wijkservice-medewerkers), de politie en de Stichting Welzijnsbevordering Helmond (SWH) (buurtconciërges) een rol spelen.

Als uitwerking van de nota is wat betreft de handhaving op het gebied van de veiligheid en leefbaarheid in het openbare gebied in 2004 een start gemaakt met de nieuwe duale handhavings- en toezichtstructuur bestaande uit medewerkers van S&B/BW/HA en van de Stichting Stadswacht Helmond. Bij de oprichting van deze organisatie is afgesproken dat er in 2008 een evaluatie gehouden zou worden om de bereikte resultaten te meten. Eind 2006 is besloten om de evaluatie een jaar eerder plaats te laten vinden dan gepland. Dit is mogelijk omdat betrokken partijen vinden dat de samenwerking tussen de partners voldoende is uitgekristalliseerd.

Bij de instelling van deze structuur is gekozen voor een evaluatie waarmee:

1. bezien moet worden of de duale handhavingsstructuur werkzaam is gebleken;
2. beoordeeld moet worden of de SSH-reorganisatiedoelstelling *het bevorderen uitstroom ID-baners* is geslaagd.

Tevens is bepaald dat bij de evaluatie:

3. gekeken moet worden naar de toekomst waarbij gebruik gemaakt moet worden van actuele toetsingskaders voor positionering handhavings- en toezichtorganisatie, mede aan de hand van externe ontwikkelingen (denk daarbij aan kerntakendiscussie politie, introductie 'bestuurlijke boete').

Los van de inhoudelijke doelstellingen die ten grondslag liggen aan de keuzes voor het handhavings- en toezichtbeleid met bij behorende organisatie, spelen ook de kosten mee. Dit aspect is meegenomen in de evaluatie.

Opgemerkt moet worden dat in deze evaluatie de SSH relatief veel aandacht krijgt. Dit komt door (1) de afbakening van de evaluatie tot de toezicht en handhaving op het gebied van veiligheid en leefbaarheid in het openbare gebied waar S&B en de SSH actief zijn én (2) de beantwoording van de vraag of de SSH-reorganisatiedoelstelling is geslaagd.

1.2 Wat wel en wat niet

De gemeente heeft samen met eventuele partners op een breed terrein regels te handhaven. Dit betreffen de volgende terreinen:

- Bouwen
- Openbare orde en veiligheid
- Gebruik openbare ruimte
- Afval en vervuiling
- Wegen en verkeer
- Natuur en landschap
- Milieu en inrichting
- Samenleving

Binnen de gemarkeerde terreinen is de SSH actief. Soms betreft het een beperkt takenpakket binnen een terrein, soms een breder pakket van taken. Deze evaluatie heeft betrekking op die terreinen

waarop de SSH actief is. Kortom de evaluatie betreft daar waar het gaat om toezicht en handhaving in het publieke domein waar medewerkers van de SSH actief zijn. Op deze terreinen kunnen ook medewerkers van S&B en/of andere organisaties actief zijn.

Bij de handhavingstaken waarbij de medewerkers van de SSH niet actief zijn, maar de gemeente wel een rol speelt, moet gedacht worden aan specifieke en specialistische handhavingstaken dan wel het controleren van naleving van vergunningsvoorwaarden waarvoor specifieke en/of specialistische kennis noodzakelijk is. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan handhaving in de bebouwde omgeving (bouwvergunningen e.d.), sociale recherche of op het gebied van milieu. Terreinen waar ook de gemeente (eventueel regionaal georganiseerd) een taak heeft.

In 2004 waren er binnen de SSH een aantal contactfunctionarissen leefbaarheid en wijkservice medewerkers actief. De contactfunctionarissen vormden het aanspreekpunt voor de bewoners in een wijk wat betreft alle zaken die betrekking hebben op leefbaarheid. De contactfunctionarissen waren betrokken bij het dagelijks beheer in de openbare ruimte en hadden een signaalfunctie voor overlastzaken. De wijkservicemedewerkers deden klussen in de wijk die de leefbaarheid in de openbare ruimte moesten verbeteren.

In 2004 heeft de Raad besloten dat door de wijzigingen op het terrein van gesubsidieerde arbeid deze arbeidsplaatsen bij de SSH afgebouwd diende te worden. In de evaluatie wordt ingegaan op de vraag in hoeverre dit is geslaagd.

1.3 Startsituatie in 2004

In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste uitgangspunten en de uitgangssituatie in 2004. Dit om context waarin de nieuwe structuur van de SSH (en de evaluatie) is ontwikkeld weer te geven.

1.3.1 Visie op handhaving anno 2004

De visie die achter *Helmond, een veilige en leefbare stad* (2003) zit luidt als volgt: *Afgesproken regels moeten worden nageleefd en zonodig moet tegen overtreding handhavend worden opgetreden. Gekozen is voor een actief handhavingsbeleid vastgelegd in een prioriteitsprogramma, waarvan slechts in uitzonderingsgevallen afgeweken wordt. Als dat gebeurt, moet dat in alle openheid gebeuren en wordt daarvoor op bestuurlijk niveau verantwoordelijkheid genomen.*

Het *Handhavingsprogramma* met daarin het prioriteitsprogramma wordt jaarlijks door de gemeente vastgesteld. Daarbij wordt op basis van een risicoanalyse een evenwicht gezocht tussen inzet van middelen, maatschappelijke gedragenheid en noodzaak. In dit handhavingsprogramma worden ook de inzet en prestaties van de verschillende betrokken partijen, waaronder de Stichting Stadswacht Helmond, vastgelegd.

Handhaven kan plaats vinden in preventieve (het helpen voorkomen dat een overtreding plaats gaat vinden) en repressieve (straffen bij overtreding) zin.

In 2004 is besloten dat medewerkers zowel van S&B/BW/HA als SSH die naar buiten toe handhavend optreden op gebied van fiscaal parkeren, parkeerwachters en stadssurveillanten in dezelfde uniformen lopen.¹

1.3.2 Externe ontwikkelingen anno 2004

Een aantal externe ontwikkelingen heeft ten grondslag gelegen bij de keuzes die in 2004 omtrent de organisatie van het toezicht en handhaving in het publieke domein zijn gemaakt. Deels betroffen dit nog ontwikkelingen waar niet duidelijk van zou zijn wat het resultaat was. Op alle punten wordt in de rapportage teruggekomen:

- Beleidswijziging op het terrein van gesubsidieerde arbeid: Dit had rechtstreekse gevolgen voor de Stichting Stadswacht Helmond. De Stichting moest vanaf 2004 een steeds groter deel

van de salariskosten betalen. Stapsgewijs liep dit op van 10% in 2004 tot 30% in 2007 en de subsidie zal voor de stadswachten en stadssurveillanten in 2010 0% bedragen. De financiering hiervoor komt in zijn geheel voor rekening van de gemeente.

- Mogelijke invoering van de bestuurlijke boete: in 2004 was men bezig met een wetsvoorstel dat het mogelijk moet maken dat gemeenten een bestuurlijke boete kunnen opleggen bij bepaalde overtredingen die overlast in het publieke domein veroorzaken. De politie blijft daarnaast bevoegd om overlast in de openbare ruimte strafrechtelijk te handhaven.
- Kerntakendiscussie politie: al sinds de jaren negentig is er discussie gaande wat de kerntaken van de politie zijn. In 2004 is deze discussie nog zeker niet ten einde. Wat betreft deze evaluatie hangt de kerntakendiscussie sterk samen met de mogelijke invoering van de bestuurlijke boete en de wet OM afdoening (na 2004 in beeld gekomen) en richt zich op de vraag hoe (kleine) ergernissen in de openbare ruimte aangepakt moeten en kunnen worden.
- In 2004 werd al geconstateerd dat de regie voor veiligheid en handhaving meer dan voorheen gemeentelijke aangelegenheid werd. Invoering van zaken als bestuurlijke boete versterkt dit.

1.3.3 Benodigde formatie

In de nota *Helmond, een veilige en leefbare stad* (2003) werd er vanuit gegaan dat op 1 januari 2007 de handhavingorganisatie op sterkte zou zijn. Voor handhaving op straat, het deel dat in deze nota geëvalueerd wordt, zou binnen de gemeentelijke organisatie uitbreiding plaats vinden met 1,0 FTE BOA en 2 parkeercontroleurs/BOA beiden, bij S&B/BW/Ha (Handhaving regelgeving, Raadsvergadering 8-1-2004). Daarnaast zou er ten behoeve de handhavingsorganisatie juridische versterking bij S&B en ST/BJZ komen.

Wat betreft de SSH werd er in 2004 uitgegaan van een afbouw van de gesubsidieerde banen en het ontstaan van een professionele handhavingsorganisatie waar reguliere banen bezet worden door stadswachten, stadssurveillanten (BOA's) en eventueel ondersteund door toezichthouders op basis van een reïntegratiebaan (mogelijk in combinatie met werkervaringsplaatsen). Er zijn geen stukken (uit 2003/2004) gevonden waarin is terug te vinden of daarbij concrete afspraken zijn gemaakt over de totale omvang (in FTE's) van de SSH, c.q. de diensten die door de gemeente van de stichting worden afgenomen.

1.4 Masterplan Handhaving en Veiligheid 2005-2008

De organisatie rondom handhaving en veiligheid die in het publieke domein wordt opgebouwd, hangt nauw samen met de doelen de prioriteiten die vastgelegd zijn in het Masterplan Handhaving en Veiligheid 2001-2004 en de periode daarna 2005-2008. De prioriteiten in de beide masterplannen komen grotendeels met elkaar over een. In het Masterplan Handhaving en Veiligheid 2005-2008 opgestelde prioriteiten sluiten aan bij het MOP en GSB-verplichtingen). Het betreffen de volgende prioriteiten:

- Naar een sociaal veiligere samenleving
 - Vergroten bewonersbetrokkenheid
 - Het verder verminderen van de criminaliteit (ook in 2001-2004)
 - Het verder verminderen van de overlast (ook in 2001-2004)
 - Het vergroten van het veiligheidsgevoel van ouders (ook in 2001-2004 niet alleen ouders)
 - Het verminderen van veiligheidsrisico voor de jeugd
- Naar een fysiek veiligere samenleving
 - Preventie
 - Handhaving met specifieke nadruk op prioriteiten uit de 'Vlindernota'
- Naar een economisch veiliger klimaat

¹ In de praktijk is dit nooit ten uitvoer gebracht aangezien de parkeerwachters van S&B/BW/HA overgegaan zijn naar de SSH.

- Uitbreiden publiek-private samenwerking in winkelgebieden, industriegebieden en horecaconcentratiegebieden

Binnen de gemarkeerde prioriteiten spelen ook de stadswachten een rol. In de evaluatie wordt daar waar mogelijk aangegeven hoe de ontwikkeling hierbinnen is.

1.5 Werkwijze

Voor de evaluatie zijn verschillende bronnen gehanteerd:

- 1 beschikbare (gemeentelijke) stukken, zoals nota's, jaarplannen, jaarverslagen, begrotingen, etc. (zie bijlage 1);
- 2 interviews met sleutelfiguren binnen de gemeentelijke organisatie, de leidinggevenden van de SSH en andere betrokken (zie voor lijst bijlage 2);
- 3 onderzoeksresultaten/gegevens waarmee de ontwikkelingen op de speerpunten van het Masterplan Veiligheid en Handhaving in beeld gebracht kunnen worden;
- 4 overige stukken bijvoorbeeld uit andere gemeenten.

1.6 Opbouw rapportage

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de verandering in de organisatie van de handhavingstaken binnen de gemeente Helmond door de tijd heen. Daarbij wordt ingegaan op de ontwikkelingen binnen S&B, de Stichting Stadswacht Helmond en de samenwerking tussen de partijen.

Hoofdstuk 3 gaat in op de behaalde resultaten van de SSH en de ontwikkeling van de speerpunten uit het Masterplan Handhaving en Veiligheid voor zover de SSH daar een rol in speelt.

Hoofdstuk 4 behandelt de financiële kant van de SSH en de handhavingsorganisatie.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de veranderende omgeving waarin de SSH werkzaam is. Daarbij moet gedacht worden aan de veranderde wetgeving op het gebied van handhaving en veiligheid, ontwikkelingen rondom gesubsidieerde arbeid en ontwikkelingen in toezicht en beheer van de openbare ruimte.

Tot slot omvat hoofdstuk 6 de conclusies en wordt er richting de toekomst gekeken.

2 Organisatie handhavingstaken door de tijd

In de afgelopen paar jaar hebben zich de nodige ontwikkelingen voorgedaan bij de partijen die in opdracht van de gemeente Helmond betrokken zijn bij de handhaving en het houden van toezicht in het publieke domein. In 2004 werd als doel gesteld dat het duale systeem vorm moest krijgen. In dit hoofdstuk wordt geschetst hoe zich dit door de tijd heen heeft ontwikkeld en hoe het nu vorm krijgt.

2.1 Ontwikkelingen binnen S&B/BW/HA

In de afgelopen paar jaar is de handhavingsterkte van de dienst S&B/BW/ha van de gemeente Helmond wat veranderd. Daarbij is er ook formatie en taken (van parkeerwachters) verschoven van de afdeling handhaving naar de Stichting Stadswacht Helmond. De formatie ziet er nu (2007) als volgt uit:

- totaal 10 FTE, waarvan:
 - 2 x jurist
 - 1 x senior medewerker toezicht en handhaving
 - 1 x allround medewerker handhaving
 - 5 x uitvoerend
 - 1 FTE coördinator operationele handhavingactiviteiten. De coördinator vervult een verbindende rol tussen S&B/BW/ha en de SSH (in 12.3 wordt verder ingegaan op de rol van coördinator).

De taken van S&B/BW/ha richten zich voornamelijk op specifieke en specialistische handhavingstaken (bouw, RO, APV, etc).

Takenpakket S&B/BW/ha 2007 (excl. vacature parkeren 1 FTE) (grijs gearceerd zijn taakvelden waar de SSH ook actief is)

		aantal uur per jaar
coördinatie		700
handhaving horeca		600
speelautomaten		650
handhaving APV	standplaatsen	175
	uitstallingen/loketten	575
	terrassen	375
	overige vergunningen	275
	precario	150
handhaving openbare ruimte	aanhangwagen/caravan	275
	containers	150
	reclame uitingen	400
	handhaving evenementen	800
piepsysteem/incident.		2.183
bouwregelgeving	bouwen zonder verg.	1.680
	beeldkwaliteit	850
	woningklachten	100
	gebruik gebouwen+terrein	700
	woonwagenloc	400
	pensions/kamer	875
	huisvesting tijdelijke werknemer	265
	hhbeleid	275
	toezicht op uitvoering	700
	sex.inrichting/coffeeshop	50
totaal		13.203

Door de verdeling en verschuiving van werkzaamheden die in de periode 2004 – 2007 tussen S&B/BW/ha en de Stichting Stadswacht Helmond zijn hun beide takenpakketten op het gebied van handhaving duidelijk aanvullend ten opzichte van elkaar. Zo liepen in 2004 van beide organisaties nog parkeerwachters op straat rond. Nu werken alle geüniformeerde op straatlopende parkeerwachters voor de Stichting Stadswacht Helmond. De SSH doet de strafrechtelijke beschikkingen op de gebieden waar zij actief zijn en S&B/BW/ha de bestuurlijke handhaving. Op een terrein kan dit een keten zijn waar de SSH een actie inzet die in het traject overgenomen wordt door S&B/BW/ha.

2.2 Ontwikkelingen binnen SSH

Op 30 maart 1998 is de Stichting Stadswacht Helmond officieel opgericht (besluit door gemeenteraad d.d. 2-12-1997). De functie van stadswacht bestond al sinds 1 april 1995. In de eerste paar jaar waren de stadswachten formeel in dienst van Stichting Arbeidsplaatsen en werden gedetacheerd naar een van de drie politieafdelingen van Helmond. Dit betroffen Melkertbanen, bedoeld voor mensen die op grond van hun afstand tot de reguliere arbeidsmarkt geen kansen meer hadden op een “normale” reguliere baan. In 1998 zijn de stadswachten in dienst gekomen bij de SSH. Tijdens hun bestaan zijn de Melkertbanen ook van naam veranderd in In- en Doorstroombanen. Anno 2007 zijn er geen vanuit het Rijk structurele gesubsidieerde banen meer om mensen met grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt te brengen.

De SSH had bij oprichting tot doel:

1. het voorkomen en verminderen van het aantal inbreuken op de rechtsorde en het verhogen van het gevoel van veiligheid door op zichtbare wijze aanwezig zijn en het vervullen van een signaalfunctie ten aanzien van de gebeurtenissen in de openbare ruimte;
2. het creëren en in stand houden van structurele nieuwe eenvoudige arbeidsplaatsen, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord;
3. zij tracht dit doel te bereiken door het uitbreiden van geüniformeerd toezicht, het verstrekken van informatie en het verlenen van service in de openbare ruimte behorende tot het grondgebied van de Gemeente Helmond.

In de eerste paar jaar maakte de organisatie een snelle ontwikkeling door. Rond 2003 is er een reorganisatieplan nodig omdat

- (1) het beleid ten aanzien van gesubsidieerde arbeid gewijzigd is;
- (2) de bijdrage die op het gebied van veiligheid gevraagd wordt meer kwaliteit vraagt dan op dat moment geleverd kan worden, oftewel een toenemende vraag naar meer gekwalificeerde toezicht- en handhavingstaken;
- (3) handhaving van “kleine ergernissen” zodanig belangrijk wordt gevonden dat hier uitvoering aan gegeven zou moeten worden. Iets wat binnen de bestaande structuur niet kon.

De rapportage *Toezicht en Handhaving in Helmond: Een reorganisatie van de SSH* (SSH, juli 2003) verscheen waar in gekeken werd hoe de stichting een goede doorstart kon maken. Rond 2004 is er een duidelijke knip gemaakt in een drietal sectoren, te weten toezicht en handhaving, leefbaarheid en bedrijfsondersteuning. In dezelfde tijd heeft de Gemeente Helmond ervoor gekozen en besloten mensen alleen nog op tijdelijke basis een gesubsidieerde werkervaringsplek aan te bieden (notitie *Gesubsidieerde arbeid in Helmond: een toekomstvisie t.b.v. ombuiging bestaand beleid en start nieuw beleid i.v.m. bezuinigingen budgetten besluit ID banen en Wiw*).

Tegen deze achtergrond is rond 2004 besloten dat de sector toezicht en handhaving de poot is waarmee door middel van (in de toekomst) reguliere arbeidsplaatsen de toezicht en handhavingstaken vorm moeten krijgen. Tevens werd er besloten om de gesubsidieerde banen in de sector leefbaarheid van de SSH af te bouwen. Alleen medewerkers van 55 jaar en ouder konden in dienst blijven. Voor de rest werd actief gekeken naar andere banen.

De SSH kreeg dus een dubbele opdracht. Op de eerste plaats moesten de gesubsidieerde arbeidsplaatsen op het gebied van leefbaarheid worden afgebouwd, daarnaast moest er een professionele toezicht en handhavingorganisatie ontstaan met oog voor re-integratiebeleid.

In de voorjaarsnota 2004 (bijlage 5.1) worden de uitgangspunten waarmee een nieuwe handhavingsorganisatie opgebouwd moet worden als weergegeven:

1. Het tot stand brengen van een kwalitatieve adequate en betaalbare handhavings- en toezichtorganisatie in de gemeente Helmond, die functioneert onder gemeentelijk regie (eindverantwoordelijke).
2. Uitvoering dient te geven te worden aan de beleidsvoornemens neergelegd in de nota *Helmond een leefbare en veilige stad*.
3. Het binnen het raam van de ingeschatte mogelijkheden opdracht geven aan het re-integratiebeleid voor ID-baners.
4. Het beheersen van de kosten van door de gemeente gesubsidieerde instellingen, zoals de SSH en de SWH die op verzoek van de gemeente taken uitvoeren op het vlak toezicht, leefbaarheid en wijkonderhoud/buurtbeheer.

Al met al kan de periode 2004-2007 gekenschetst worden met de volgende bewegingen:

- van werkverschaffing naar professionele handhavingsorganisatie (van kwantiteit naar kwaliteit, met oog voor re-integratie);
- van toezichthoudende naar hoofdzakelijk handhavende taken;
- verschuiving van preventie naar repressie.

Begin 2005 zijn de statuten SSH aangepast op hun nieuwe rol en de stap naar een professionele handhavingsorganisatie.

Wijziging Artikel 2:

1. *Het voorkomen en verminderen van het aantal inbreuken op de rechtsorde en het verhogen van het gevoel van veiligheid in de gemeente Helmond door het op zichtbare wijze aanwezig zijn in de openbare ruimte en waar nodig handhavend op te treden op basis van het door het bevoegd gezag verstrekte wettelijke bevoegdheden.*
2. *Zij tracht dit doel te bereiken onder andere door de aanwezigheid van geüniformeerd toezicht in de openbare ruimte, door het verlenen van medewerking bij het cameratoezicht, door het verstrekken van informatie door verbaliserend op te treden, door het opleggen van fiscale aanslagen en bestuurlijke handhaving, voor zover daarvoor door het bevoegde bestuursorgaan van de gemeente Helmond goedgekeurd wordt, door het verlenen van service aan het publiek in de of daartoe bevorderlijk kan, alles in de ruimste zin van het woord.*
3. *Na verkregen schriftelijk toestemming van het college van burgemeesters en wethouders van de gemeente Helmond kan de stichting haar werkzaamheden uitbreiden tot een andere gemeente gelegen binnen het gebied Zuidoost-Brabant.*

De SSH voert tot nu toe geen werkzaamheden uit voor andere partijen/gemeenten.

2.2.1 Ontwikkeling in FTE's/uren SSH

In de periode 2004-2007 is de organisatie van de SSH sterk in beweging geweest om de verkregen opdracht *het bevorderen van de uitstroom van ID-ers* vorm te geven. Omdat er in de afgelopen jaren continue sprake was van uitstroom is het lastig om per jaar exact aan te geven over hoeveel FTE de SSH beschikte. Daarnaast wordt er in de stukken de ene keer over personen en de andere keer over FTE gesproken.

Nemen we 31-12-2002 als uitgangspunt dan kunnen we stellen dat er toen 63 mensen bij de SSH in dienst waren. 3 hiervan in een reguliere functie (bedrijfsondersteuning), 60 hadden een ID-baan. In november 2006 zijn er ten laste van de WWB nog 24 medewerkers in dienst bij de SSH (+ 3 vacatures). Door omzetting van functies van 5 WWB-ers naar reguliere banen in de sector handhaving en toezicht en beëindiging van 5 contracten door o.a. WIA en AOW zullen er eind 2007 nog maximaal

14 WWB-ers bij de SSH op de loonlijst staan. Ook tot eind 2009 zullen er nog enkele medewerkers via AOW en WIA afvloeien. Naar verwachting resten er eind 2009 nog maximaal 8 personen.

Splitsen we dit zoveel mogelijk uit naar de drie sectoren dan kunnen we stellen dat in 2007 de sector toezicht en handhaving bestaat uit 15 FTE. Dit betreffen alle reguliere dienstverbanden. Dit is het aantal waarop momenteel structurele afspraken tussen gemeente en Stichting Stadswacht zijn gemaakt. De financiering verschilt nog wel. Voor 6 FTE Stadswacht worden de salarissen nog deels gedekt via de WWB. Het aandeel dat door de WWB wordt bij gedragen wordt afgebouwd naar 0% in 2010.

Hetgeen er in 2007 nog over is van de sector leefbaarheid (7 personen) is qua operationele aansturing over gegaan S&B/W&E. In personele sfeer worden zij begeleid door de Atlantgroep. Financieel staan zij op de begroting bij de SSH.

Bij de sector bedrijfsondersteuning is het aantal personen dat een gesubsidieerd contract heeft teruggelopen van 6 naar 2. In 2009 zou een van deze twee een reguliere administratieve functie moeten zijn. Wat opvalt is dat het aantal managementfuncties in de laatste paar jaar gelijk is geweest, terwijl het aantal FTE (en ook mensen) dat aangestuurd moet worden duidelijk verminderd is.

Personeel in de sector toezicht en handhaving SSH

	handhaven		toezicht		Subtotaal
	Stadssurveillanten		Stadswachten		
2007	9 FTE**	12.600 uur	6 FTE*	8.400 uur	21.000 uur
2006	8 FTE**	11.200 uur	6 FTE*	8.400 uur	19.600 uur
2005	7 FTE*	9.800 uur	6 FTE*	8.400 uur	18.200 uur
2004					28.300 uur
2002	49 personen				45.092 uur

* tot 2010 deels dekking via WWB; ** dekking via gemeente

Sector leefbaarheid SSH

	contactfunctionarissen		wijkservice medewerkers		totaal uren
2007	7 medewerkers (4 werkservicemedewerkers, 1 contactfunctionaris, 2 andere personen)*				
2005	4	4.560 uur	4	4.560 uur	
2004	6	6.834 uur	6	6.834 uur	
2003	6	6.905 uur	5	5.754 uur	12.660
2002	13 medewerkers				12.116

*gestationeerd bij de Atlantgroep; rusten op begroting SSH.

Sector bedrijfsondersteuning SSH

					Subtotaal
	Management (reguliere functies)*		Overige functies (gesubsidieerd)		
	personen	uren	personen		
2007	2		2**		
2006	2		3		
2005	2		4		
2004	2	?	6	9.609	12.418
2003		7.500		6.524	

* 1 directeur + 1 * aanstuurders/begeleiders; ** 1 * 60-plusser + administratieve ondersteuning wat regulier zou moeten worden.

2.2.2 Ontwikkeling in takenpakket SSH

Met de ontwikkelingen in de laatste jaren is ook het takenpakket van de Stichting Stadswacht Helmond veranderd. We schetsen hier alleen de ontwikkelingen van de sector Handhaving en Toezicht. Deze verrichten taken die binnen het duale handhavings- en toezichtorganisatie vallen. De sector bedrijfsondersteuning betreft meer de managementtaken om de organisatie draaiende te houden.

In de nota *Helmond: een veilige en leefbare stad* (2004) is afgesproken dat de SSH een rol speelt op een aantal terreinen. Hieronder staat kort beschreven hoe zich dat in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld:

- **Openbare orde en veiligheid**

o Toezicht Binnenstad-Oost, City gebied, kleinere winkelcentra, Helmond-Noord, Helmond-West

De delen waar de Stadswachten betrokken zijn bij toezicht en handhaving lijken wel iets te verschuiven. Dit komt mede doordat de werkzaamheden meer van toezichthouder naar handhaver zijn verschoven. Aandacht gaat op dit moment nog vooral uit naar Citygebied, Helmond en Binnenstad-Oost Helmond-Noord en Helmond West. Voor de laatst genoemde gebieden is de vraag zelfs zodanig groot geworden dat deze weer als afzonderlijke activiteit gaan worden opgenomen. De ander genoemde gebieden worden nu gerekend onder toezicht en handhaving op risicovolle plaatsen, waar evenementen ook onder vallen.

De inzet binnen de genoemde gebieden is vooral gericht op overtredingen APV openbare ruimte (denk daarbij o.a. aan toezicht afval, parkeren aanhangwagens en caravans en hondenoverlast).

o Woonwagenlocaties

In 2006 is de SSH ook gestart met het toezicht en handhaving binnen de openbare ruimte van de woonwagenlocaties. Deze aanpak vloeit voort uit de gemeentelijke integrale handhavingaanpak van deze locaties. Gestart is met het terrein aan de Bosselaan waar inmiddels sprake is van het onderhouden van het bereikte handhavingniveau wat vergelijkbaar is met de overige wijken in Helmond. Daarbij is de SSH met name verantwoordelijk op het gebied van afval en parkeren. In de komende jaren zal m.b.t. de andere woonwagenlocaties een zelfde aanpak worden uitgevoerd.

o Vakantie woningen

Dit betekent dat mensen kunnen aangeven wanneer zij op vakantie zijn. Tot 2006 werden deze woningen in de voor en najaarsvakantie en in de maanden juni, juli en augustus daadwerkelijk gecontroleerd. In verband met het ontbreken van voldoende toezichthouders was hier echter geen ruimte meer voor waarna vakantiemeldingen door de SSH alleen nog werden ingevoerd in het politiesysteem. Door de politie is inmiddels aangegeven dat men in 2008 weer start met de controle van vakantiewoningen door politiemensen.

o Speelautomaten

In 2004 is er door medewerkers van de SSH op verzoek van de gemeente Helmond een inventarisatie gehouden van legale en illegale speelautomaten in Helmond. Deze taak is in de jaren hierna in de vorm van toezicht en handhaving overgenomen door S&B/BW/Ha.

o Camera toezicht

In de nota *Helmond: een veilige en leefbare stad* wordt er nog niet gesproken over camera toezicht. In 2004 worden de eerste ervaringen opgedaan met het uitlezen van de beelden. Anno 2007 is het een duidelijke taak geworden van de medewerkers van de SSH. De inzet hierop neemt nog toe omdat het inmiddels het gebied is uitgebreid en omdat camera's ook steeds vaker tijdens evenementen worden ingezet.

- **Gebruik openbare ruimte**

o Evenementen

Bij bepaalde evenementen worden medewerkers van de SSH ingezet voor toezicht- en handhavingstaken, eventueel in combinatie met cameratoezicht. Sinds 2005 neemt de inzet bij evenementen af en wordt het toezicht deels weer uitgevoerd door politiemensen. Door de medewerkers van de afdeling S&B/BW/Ha wordt inmiddels bij ieder evenement toegezien om de naleving van de evenementenvergunning.

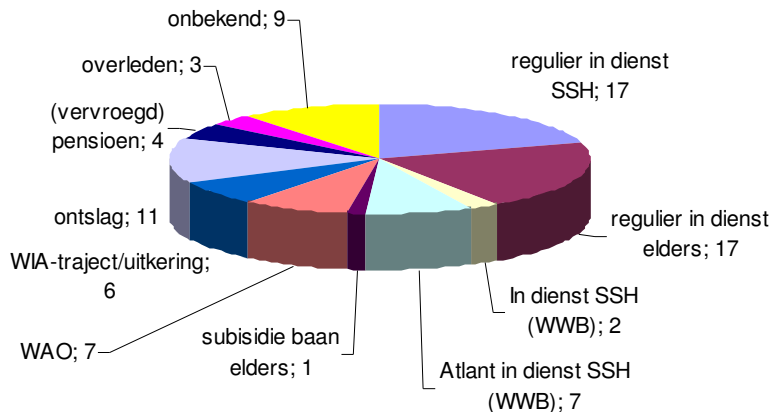
- Baden en zwemmen Berkendonk
Medewerkers van de SSH houden toezicht bij Berkendonkse plas. Indien de Berkendonkse plas geprivatiseerd gaat worden, zal de taak vervallen.
- **Afval en vervuiling:**
 - Afval
In 2004-2006 vertoont het aantal incidenten van verkeerd aanbieden van afval een dalende tendens. Dit was aanleiding om extra in te zetten op dit thema ter vermindering. Anno 2007 wordt het afval nog steeds goed aangeboden en loopt de besteding in tijd terug. Ook is de aandacht meer uit aan het gaan naar het bestrijden van zwerfafval.
 - Graffiti en wildplakken
In 2004 heeft het bestrijden van Graffiti een hoge prioriteit binnen de gemeente Helmond. In eerste instantie is er voor de stadswachten een taak weggelegd o.a. in het vastleggen en fotograferen hiervan. Mede door de daling van het aantal graffiti is de aanpak binnen de gemeente Helmond veranderd. Nu is er een contract gesloten met het Quick Service Team van de Atlantgroep waar ook bedrijven en particulieren aan kunnen deelnemen. Bij deelnemers wordt binnen twee werkdagen na melding graffiti van de muur verwijderd. Alle ondernemers in het Citygebied zijn hier bij aangesloten.
 - Hondenoverlast
In 2000 zijn een aantal medewerkers van de stichting Stadswacht Helmond beëdigd als BOA medewerker waarbij proces verbaal opgemaakt kon worden terzake het onjuist uitlaten van honden. Hierdoor kon er naast waarschuwen ook geverbaliseerd worden voor hondenoverlast. Vanaf 2003 wordt er in principe op overlastlocaties niet meer gewaarschuwd voor het onjuist uitlaten van honden maar wordt er alleen nog verbaliserend opgetreden. In 2007 is de inzet verhoogd. Hondenoverlast blijft een belangrijk aandachtspunt gezien de ergernissen van de inwoners.
- **Wegen en verkeer:**
 - Parkeren/parkeerexcessen (incl. aanhangwagens/caravans op de openbare weg)
In 2003 is gestart met de projectmatige aanpak van langdurig geparkeerde aanhangwagens en caravans in woonwijken. Werden er in 2003 en 2004 nog ongeveer een zestigtal aanhangwagens en caravans afgesleept in periode 2005 tot en met 2007 is dit aantal terug gelopen tot een tiental per jaar. In 2004 is gestart met het fiscaal handhaven van de parkeerverordening door de SSH waardoor het aantal opgelegde naheffingen meer als verdubbeld is. De inkomsten voor het straat parkeren en garage parkeren zijn gestegen. Aandacht gaat momenteel vooral uit naar het parkeren rondom en in het Citygebied.
- **Natuur en landschap:**
 - Overtreding flora en faunafeiten
In 2004 werd er nog geen taak voor de SSH op het terrein van flora en fauna gezien. Het betreft hier feiten in de APV en Flora en Faunawet. Uit overleg tussen politie en SSH/gemeente bleek dat veel overtredingen politiezaken zijn, denk daarbij onder andere aan crossen door de bossen. Voor de SSH gaat het met name om het illegaal storten van afval en hondenoverlast (beide aparte terreinen waarop de SSH binnen het jaarplan afspraken maakt).

2.2.3 Van Melkert en ID-baan naar regulier werk

De functie Stadswacht is ontstaan in een periode dat er gesubsidieerde arbeidsplaatsen, de zogenaamde Melkert-banen, werden gecreëerd. Deze Melkert-banen hadden als doel (1) langdurige werklozen gemakkelijker aan een baan te helpen en (2) ervoor te zorgen dat er weer meer structurele arbeidsplaatsen in de publieke sector kwamen. De Melkert-banen werden opgevolgd door de instroom- en doorstroombanen (ID-banen). Belangrijk is dat het ging om langdurige banen, met wel als idee dat mensen zouden doorstromen naar reguliere banen. Zoals al eerder is aangegeven, is in 2003 het idee van de gesubsidieerde arbeid weer van de baan. De bestaande banen lopen nog door waarbij de SSH dus de opdracht kreeg om het aantal gesubsidieerde banen af te bouwen. In de periode erna is er in Helmond geconstateerd dat er een permanente behoefte was aan stadswachten c.q. stadssurveillanten. Dit betekent dat er anno 2007 17 mensen een regulier dienstverband hebben (exclusief bedrijfsondersteuning). Hiervan zijn er 13 doorgestroomd vanuit een voormalige ID-baan. 4 mensen zijn later aangenomen.

Van degenen die sinds 1998 bij de Stichting Stadswachten Helmond hebben gewerkt is bekend dat 40% een reguliere baan heeft gevonden. De helft bij de SSH zelf en de anderen bij andere bedrijven. De overigen hebben nog een gesubsidieerde baan, hebben een WAO- of WIA-uitkering, zijn met pensioen of overleden of is het onbekend waar zij heen zijn gegaan.

Uitstroom bij de SSH (Bron SSH)

2.3 Samenwerking S&B/BW/HA en SSH

In 2005 is er een dienstverleningsovereenkomst Handhaving en Toezicht tussen Stichting Stadswacht en gemeente Helmond ondertekend. Deze overeenkomst loopt tot 31 december 2008. Hierin is afgesproken dat:

- SSH jaarlijks haar activiteitenplan, vóór dit voorgelegd wordt aan het bestuur van de SSH, qua inhoud, doelstelling en resultaat volledig af met S&B/BW/HA;
- in het activiteitenplan van de SSH worden het aantal uren, de doelstelling en resultaat per aandachtsgebied benoemd. De te behalen doelen en resultaten zijn voor wat betreft tijdigheid, kwaliteit en kwantiteit voor één uitleg vatbaar.

Coördinatie

Wat betreft de praktische samenwerking tussen de partners is dit georganiseerd door het instellen van een coördinator operationele handhavingsactiviteiten. Deze vervult een verbindende rol tussen beide partijen. De coördinator is in dienst bij de gemeente, waarbij zijn hoofdtak is de handhavingsactiviteiten in de openbare ruimte vanuit de gemeente te coördineren en ondersteuning te geven aan de SSH.

De huidige coördinator is vanuit de politieregio Brabant-Zuid-Oost gedetacheerd bij de gemeente. In de detacheringsovereenkomst (van kracht sinds 1-1-2005) zijn de volgende werkzaamheden opgenomen:

- Coördinatie van BOA's en parkeerwachten bij de eenheid handhaving ten behoeve van de openbare ruimte.
- Opzetten en organiseren en coördineren van handhavingsacties met deelname van verschillende partijen (gemeente, SSH, politie, brandweer, etc.) in de openbare ruimte in afstemming en samenhang met de gebiedsgerichte c.q. thematische handhaving.
- Vertaling van de meer eenvoudige handhavingsonderwerpen uit het jaarprogramma handhaving naar de gevraagde capaciteitsinzet van de BOA's en de toezichthouders bij de Stichting Stadswacht Helmond (SSH).
- Ondersteuning voor de directeur van de SSH bij vertalen van de meer eenvoudige acties uit het jaarprogramma Handhaving naar instructies voor de uitvoering ervan.
- Sparringspartner voor de directeur SSH op het gebied van handhaving.

In de huidige praktijk is deze functie ingevuld door iemand die deels werkzaamheden voor de SSH en deels werkzaamheden voor de gemeente doet (S&B/BW/Ha). Binnen de SSH stuurt hij de 15 FTE Stadswachten en stadssurveillanten, samen met de directeur en een tweede werkbegeleider aan. Binnen S&B/BW/Ha stuurt hij 4 FTE aan. Dit is 2 FTE minder dan in 2005, toen de detacheringsovereenkomst van kracht werd.

In de praktijk besteedt de coördinator anno 2007 ongeveer 80% van zijn tijd aan de SSH en 20% aan zijn werkzaamheden binnen S&B/BW/Ha. De coördinator is veel meer betrokken bij de aansturing van de medewerkers van de SSH dan oorspronkelijk bedacht was. Deels kan dit verklaard worden door de verschuiving van de FTE's BOA's van S&B/BW/Ha naar de SSH.

Specifiek daarbij is dat de huidige coördinator afkomstig is vanuit de politieorganisatie en zowel affiniteit met handhaving als ook de doelgroep heeft.

Jaarprogramma

Binnen de Gemeente Helmond wordt er jaarlijks een actieprogramma *Handhaving en veiligheid* opgesteld. Hierin staan de actiepunten voor een jaar die ervoor moeten zorgen dat de in hoofdstuk 1 omschreven speerpunten van het *Masterplan handhaving en veiligheid 2005-2008* worden gerealiseerd. Per actie worden hier de betrokken gemeentelijke interne afdelingen en externe partners weergegeven. Dit actieprogramma dient ook als basis voor de jaarafspraken die met de Stichting Stadswacht worden gemaakt.

Afspraken die rechtstreeks te maken hebben met inzet, resultaat, afwijkingen of anderszins worden gemaakt tussen hoofd S&B/BW/Ha en de directie van de SSH.

Daar waar mogelijk werkt de coördinator operationele handhavingsactiviteiten voorstellen uit voor efficiëntere samenwerking tussen partners en voor het verbeteren van de resultaten.

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de prestaties van de SSH van de afgelopen jaren.

Oordeel samenwerking

Uit de gesprekken met de betrokken partijen en personen blijkt dat de samenwerking tussen de SSH en S&B/BW/Ha goed verloopt. Wel komt de vraag naar boven of de coördinator genoeg tijd heeft om zijn beide rollen voldoende te vervullen. Tevens zijn de partijen het erover eens dat gezien de huidige ontwikkeling in de samenwerking en de verder professionalisering van de handhavingorganisatie wat meer verzakelijk zou kunnen worden, zoals het vastleggen van afspraken en wijzigingen daarin.

3 Behaalde resultaten

In het activiteitenplan van de Stichting Stadswacht Helmond is opgenomen welke prestaties de stichting per actiegebied in het komende jaar wil realiseren. Dit vormt de basis van de afspraken die met de gemeente gemaakt worden. De afspraken worden gemaakt in de vorm van uren die aan bepaalde aandachtsgebieden worden besteed en eventueel het aantal processen verbaal dat wordt geschreven, het aantal meldingen dat wordt opgevolgd en het aantal incidenten dat wordt opgevolgd. In dit hoofdstuk worden de prestaties in de afgelopen jaren besproken. Daarnaast wordt gekeken hoe de ontwikkelingen zijn op de prioriteiten (doelstellingen) zoals vastgelegd in het *Masterplan handhaving en veiligheid 2005-2008*, waar de Stichting Stadswacht Helmond door haar activiteiten mede aan bijdraagt.

3.1 Prestaties sector Handhaving- en toezicht SSH

3.1.1 In uren

Door de opdracht in te krimpen (c.q. het bevorderen van de uitstroom ID-banen) is het lastig om de prestaties in uren te beoordelen. Als er in eerste instantie wordt gekeken naar het begrote aantal uren in de *activiteitenplannen* van de Stadswacht en het gerealiseerde aantal dan zitten daar grote discrepanties tussen. In het jaarverslag van 2005 wordt dit expliciet verklaard door het verdwijnen van 2 FTE's. In de begroting 2004 wordt aangegeven dat de begrote uren mogelijk niet gerealiseerd worden door het inkrimpen van de organisatie. In dit laatste geval is aangegeven waar bij een tekort aan mensuren in ieder geval in eerste instantie niet op gekort gaat worden. Dit betreffen de evenementen, afval, graffiti, hondenoverlast, parkeren, cameratoezicht en markt. Daarnaast kampt men in 2004 en 2005 nog met een hoog ziekteverzuimpercentage. In 2006 kan het verschil tussen het aantal uren dat begroot en besteed is vooral door niet ingevulde vacatures en uitstroom worden verklaard.

Prestaties in uren SSH

Aandachtsgebieden	2007	2006		2005		2004	
	begroot	begroot	besteed	begroot	besteed	begroot	besteed
• Parkeren/verkeer	7.000	7.000	5.647	3.750	4.709	1.416	2.904
• Onjuist aanbieden afval	2.690	5.020	3.202	5.770	4.569	7.250	5.825
• Graffiti en wildplakken				1.500	735	4.939	2.100
• Hondenoverlast	2.550	1.500	501	2.000	1.852	3.462	2.000
• Cameratoezicht	1.000	850	890	850	798	700	500
• Risicovolle plaatsen (o.a. evenementen)	1.980	3.950	1.467	5.960	3.647	4.038	1.501
• Weekmarkt						1.182	882
• Flora	500	250	174				
• Binnenstad Oost	1.250	1.250	704			1.639	
• City	3.200	1.500	1.386			1.471	
• Woonwagenlocaties	830	830	172				
• Winkelcentra							
• Toezicht Helmond-Noord						624	
• Toezicht Helmond-West						697	
• Berkendonk							633
• Overig						1.668	740
Totaal	21.000	22.150	14.143	19.830	16.310	29.086	17.085
verschil met begroot			-8.007		-3.520		-12.001

Dat de samenstelling van het medewerkersbestand aan het wijzigen is, blijkt ook uit de ziekteverzuimcijfers. Deze zijn tussen 2004 en 2007 met 20% gedaald. Als referentie in 2006 was het ziekteverzuimpercentage voor de gemeente Helmond als totaal bijna 6%.

Ontwikkeling ziekteverzuim SSH

jaar	2004	2005	2006	2007 (t/m 3 ^e kwartaal)
% ziekteverzuim	28%	15%	10%	8%

3.1.2 In processen Verbaal

Op drie terreinen maakt de SSH prestatie-afspraken over het aantal processen Verbaal dat uitgeschreven dient te worden. Dit betreft het parkeren, onjuist aanbieden van afval en hondenoverlast. Met uitzondering van het begrote aantal processen Verbaal *onjuist aanbieden afval* in 2004 en 2005 zijn de prestatie-afspraken niet gerealiseerd. De verklaring hiervoor kan tweeledig zijn. Enerzijds zagen we dat er in sommige jaren minder uren zijn besteed aan deze aandachtsgebieden, anderzijds kan door het toezicht houden en handhaven ook het gedrag van de mensen wijzigen waardoor er minder reden is om processen Verbaal uit te schrijven.

Sinds 2005 kunnen medewerkers van de SSH ook andere verkeersovertredingen dan parkeren beboeten. Dit zijn kleine overtredingen als het fietsen in voetgangersdomein en afsleep van (brom-) fietsen in het Citygebied. Over dit laatste zijn in 2007 voor het eerst afspraken gemaakt.

Prestaties in processen Verbaal SSH

	2007	2006		2005		2004	
Aandachtsgebieden	begroot	begroot	gerealiseerd	begroot	gerealiseerd	begroot	gerealiseerd
• Parkeren/verkeer							
- fiscale naheffing	6.200	6.200	5.415	3.200	5.179	-	3.332
- parkeerovertredingen	3.120	3.120	2.754		3.297	-	
• City (afsleep (brom)-fietsen)	200			160			
• verkeersovertredingen (fietsen voetgangersdomein/andere overtredingen m.u.v. parkeren en stilstaan)			677		211		
• Onjuist aanbieden afval	100	100	61	70	142	53	81
• Hondenoverlast	150	100	50	100	63	100	25

3.1.3 In (opvolgen van) meldingen

Op drie terreinen maakt de SSH prestatie-afspraken over het aantal meldingen dat opgevolgd dient te worden. Dit betreft het parkeren, onjuist aanbieden van afval, hondenoverlast en graffiti. Wat betreft graffiti is met de komst van het graffititeam dit aandachtsgebied bij de prestatie-afspraken verdwenen. De prestaties zijn soms wel en soms niet geheel gerealiseerd.

Prestaties in meldingen SSH

Aandachtsgebieden	2007	2006		2005		2004	
		begroot	gerealiseerd	begroot	gerealiseerd	begroot	gerealiseerd
• Parkeren/verkeer	--	200	196	200	162	200	229
• Onjuist aanbieden afval	1.200	1.500	1.081	1.500	2.357	1.250	1.600
• Graffiti en wildplakken				450	117	400	225
• Hondenoverlast	250	150	126	190	182	190	190

3.1.4 In opsporen van incidenten

Op dezelfde aandachtsgebieden als het opvolgen van de meldingen zijn ook prestaties in termen van het opsporen van incidenten opgenomen. De resultaten laten een wisselend beeld zien.

Prestaties in opsporen incidenten SHH

Aandachtsgebieden	2007	2006		2005		2004	
	begroot	begroot	gerealiseerd	begroot	gerealiseerd	begroot	gerealiseerd
• Parkeren/verkeer				275	222	470	175
• Onjuist aanbieden afval	600	1.200	515	1.600	1.496	1.850	1.500
• Graffiti en wildplakken				425	275	500	450
• Hondenoverlast				110	64	120	75

3.1.5 overige prestaties

Tot slot zijn er door de jaren heen nog wat afspraken op andere terreinen afgesproken. Door verschuiving van taken en de taakvelden die momenteel prioriteit krijgen, zijn de overige prestaties wat uit beeld verdwenen.

Prestaties overig SHH

Aandachtsgebieden		2006		2005		2004	
		begroot	gerealiseerd	begroot	gerealiseerd	begroot	gerealiseerd
• Parkeren/verkeer	Controles (aanhangwagens/caravans)	200	83	275	215	200	180
• Onjuist aanbieden afval	waarschuwingsbrieven			600		600	650
• vakantie woningen	woningen					780	723

3.2 Ontwikkeling speerpunten Masterplan handhaving en veiligheid

Het werk van de Stichting Stadswacht Helmond moet bijdragen aan een positieve ontwikkeling op een aantal speerpunten van het Masterplan Handhaving en Veiligheid. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen op de speerpunten waar de medewerkers van de SSH mogelijk een bijdrage zouden leveren. Zij zijn hier echter niet alleen verantwoordelijk voor. Hun bijdrage is ook niet af te zonderen van de bijdrage die andere partijen hieraan leveren.

Deze paragraaf is bedoeld om te kijken wat het effect is van het totale pakket van maatregelen, acties, etc. op gebied van toezicht en handhaving binnen de Gemeente Helmond om te bezien of het totaal effectief is. Zoals gezegd kunnen de bijdrage van betrokken partijen in de ontwikkeling niet worden weergegeven.

3.2.1 Verminderen criminaliteit

Aangezien de Stadswachten vooral zichtbaar aanwezig zijn in het Citygebied, is in dit gebied gekeken hoe de criminaliteit zich in de afgelopen paar jaar heeft ontwikkeld. Vanzelfsprekend moet hierbij opgemerkt worden dat de Stadswachten niet de enige partij zijn, die bijdragen aan het verminderen van de criminaliteit.

Geconcludeerd kan worden dat het aantal economische delicten (zakkenrollerij, (winkel)diefstal) is afgenomen. Het aantal geweldsdelicten en overlastsituaties, is toegenomen.

Ontwikkeling criminaliteit in het Citygebied

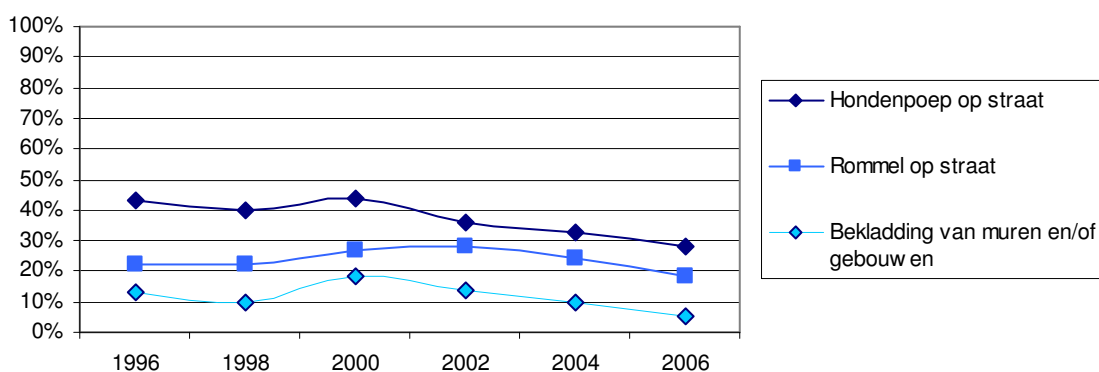
	2004	2005	2006	verschil 2004-2006	
• zakkenrollerij*	123	49	47	-76	-62%
• gewelddelicten (openlijk geweld, bedreiging, mishandeling)*	91	101	135	44	48%
• drugs/drankoverlast**	62	69	90	28	45%
• overlast**	135	181	152	17	13%
• vernieling c.q. zaakbeschadiging *	168	169	144	-24	-14%
• economische delicten ((winkel)diefstal/inbraak)*	168	169	144	-24	-14%

bron: Gids; * aangiften; ** meldingen

3.2.2 Verminderen overlast

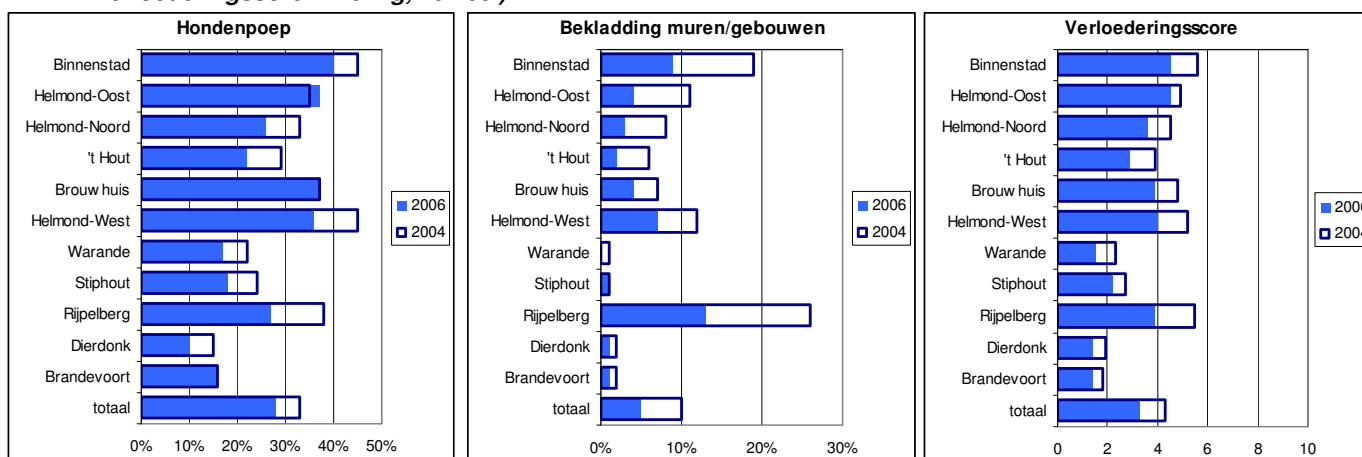
Op basis van de mate waarin een aantal zaken in de fysieke leefomgeving voorkomen, wordt de mate van ervaren overlast bepaald. Kijken we naar de terreinen waarop de medewerkers van de duale handhavingsorganisatie en nog specifiek de SSH actief zijn dan gaat dat over parkeeroverlast en hondenpoep op straat. Tevens kan op basis van een viertal factoren, naast de hiervoor genoemde twee rommel op straat en vernieling telefoon-/bushokjes, een mate van aantasting van de fysieke woonomgeving (=verloederingscore) worden berekend.

Voor alle vier de terreinen kan geconstateerd worden dat de overlast sinds 2000 in Helmond als geheel afneemt. Dit is niet toe te schrijven naar één partij, maar het geheel van maatregelen dat de gemeente Helmond heeft genomen en ingezet lijkt succesvol. Wat betreft de hondenpoep lijkt de positieve ontwikkeling zich tussen 2004 en 2006 in Helmond-Oost en Brouwhuis niet door te zetten. Ook in Brandevoort blijft de overlast tussen 2004 en 2006 constant.

Ontwikkeling tussen 1996-2006 van verschillende vormen van overlast in de fysieke woonomgeving (% vaak voorkomen)

Bron: Inwonersenquête, O&S gemeente Helmond

Verskillende vormen van overlast in de fysieke woonomgeving per wijk (% vaak voorkomen, verloederingscore 1 weinig, 10 veel)

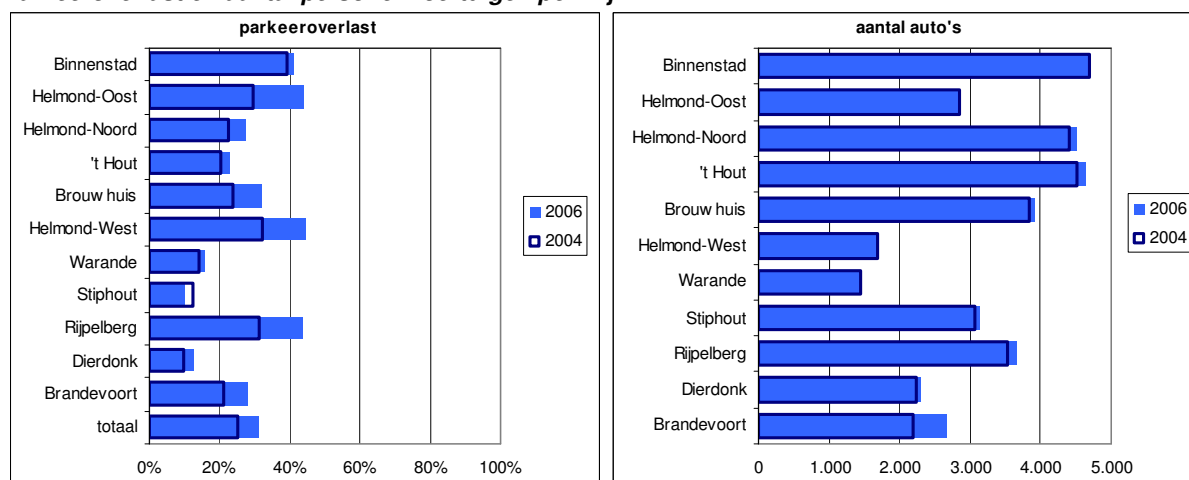

Bron: Inwonersenquête, O&S gemeente Helmond

Tussen 2004 en 2006 is de parkeeroverlast in de woonwijken toegenomen. Helmond breed gaat dit van 25% naar 31%. Per wijk kan dit sterk verschillen. Tot en met 2007 is de afspraak tussen gemeente en politie dat de politie buiten het City-gebied primair verantwoordelijk is voor het beboeten van foutparkeren. In het Citygebied is dit de gemeente, die de feitelijke werkzaamheden (controle) heeft neergelegd bij de SSH.

De Binnenstad (dit omvat meer buurten dan het City-gebied, zoals Leonardusbuurt, Heipoort, Vossenbergh, Annabuurt/Suytkade), het gebied waar de Stadswachten als parkeerwacht het meest actief zijn, blijft de overlast constant.

Parkeeroverlast en aantal personenauto's per wijk

Bron: parkeeroverlast - Inwonersenquête, O&S gemeente Helmond; aantal auto's CBS – Statline

3.2.3 Vergroten veiligheidsgevoel (ouderen)

De aanwezigheid van zichtbare toezichthouders en handhavers moet ook leiden tot een gevoel van veiligheid op straat. Hierin spelen de stadswachten en stadssurveillanten een rol. Als geheel lijken de veiligheidsgevoelens bij de inwoners in de stad constant gebleven. Per wijk verschillen de ontwikkelingen iets. De wijk waar de stadswacht het meest actief is, de Binnenstad (bestaande uit een

groter deel dan het Citygebied²), laat een negatieve ontwikkeling zien. Het aandeel inwoners van deze wijk dat zich in 2006 wel eens onveilig voelt is ten opzichte van 2004 toegenomen. Hoe bezoekers van het Citygebied oordelen is onbekend.

Kijken we naar de doelstellingen in het Masterplan Handhaving en Veiligheid 2005-2008 dan is de aandacht op dit thema specifiek gericht op ouderen en hun veiligheidsbeleving. Voor deze groep geldt dat minder ouderen zich wel eens onveilig voelen in de eigen wijk. Uitzondering hierop zijn oudere inwoners in Helmond-West en Warande. Hier lijkt het aantal ouderen dat zich wel eens onveilig voelt te zijn toegenomen.

Evenals de ontwikkeling in de overlast in de fysieke omgeving kunnen hier de ontwikkelingen niet alleen aan het werk van de Stadswachten (of duale handhavingsorganisatie) worden toegeschreven. Uit onder meer onderzoek in Amersfoort³ naar het effect dat stadstoezichthouders (niet handhavers) hebben bezoekers en ondernemers blijkt dat zij een positieve bijdrage hebben aan de subjectieve veiligheid in het gebied waar zij lopen. Verder wordt er in dit onderzoek op gewezen dat deze groep weinige gezag heeft. Bevoegdheden zijn daarbij belangrijk. Juist de bevoegdheid zijn het verschil tussen de Amersfoortse stadstoezichthouders (geen BOA) en de stadssurveillanten van de SSH (wel BOA). Ook de huidige Stadswachten van de SSH zullen in 2007 hun BOA-bevoegdheid gaan halen.

Onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt per wijk en leeftijd (% dat zich wel eens onveilig voelt)

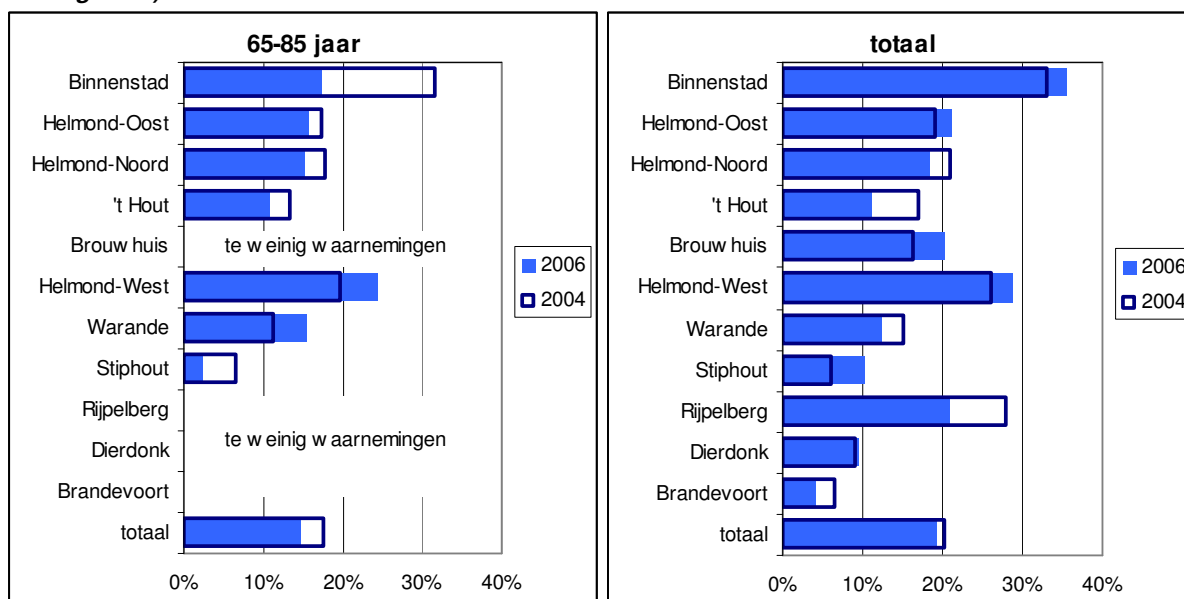
	18-24 jaar	25 t/m 54 jaar	55 t/m 64 jaar	65 t/m 85 jaar	totaal Helmond
Binnenstad	39%	40%	37%	17%	35%
Helmond-Oost	21%	28%	8%	16%	21%
Helmond-Noord	*	21%	15%	15%	18%
't Hout	11%	14%	6%	11%	11%
Brouwhuis	17%	24%	*	*	20%
Helmond-West	*	32%	29%	24%	28%
Warande	*	11%	*	15%	12%
Stiphout	*	13%	*	2%	10%
Rijpelberg	19%	24%	*	*	21%
Dierdonk	*	12%	*	*	10%
Brandevoort	*	5%	*	*	4%
totaal	20%	22%	17%	15%	19%

Bron: Inwonersenquête, O&S gemeente Helmond

² denk daarbij aan de buurten Centrum, Leonardus, Heipoort, Stationsgebied, Vossenbergh, Aannbuurt/Suytkade en Steenweg e.o.

³ *Onderzoek effectiviteit en imago stadstoezicht 2006, T. Visser i.o.v. gemeente Amersfoort*

Ontwikkeling onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt per wijk en leeftijd (% dat zich wel eens onveilig voelt)

3.2.4 preventie

Hierover zijn geen cijfers beschikbaar.

4 Financiën

In dit hoofdstuk richten we ons op de financiën. Enerzijds gaan we in op de kosten van de SSH, anderzijds op de wijze waarop deze kosten gefinancierd wordt. De gemeente Helmond is de enige financier van de Stichting.

Wat betreft de kosten wordt er in 2007 voor het eerst bij de begroting onderscheid gemaakt tussen de reguliere banen (stadswachten, surveillanten en bedrijfsondersteuning) en degenen die op een uitstroom- of detachingsplaats zitten (o.a. sector leefbaarheid – Atlantgroep). Ontwikkeling in de kosten en financieringsstromen is voor de evaluatie niet relevant. Het is met name voor de toekomst van belang om te kijken naar afspraken over dekking voor de komende jaren en naar de mogelijke gaten die daarbij vallen.

4.1 Handhaving en toezicht - SSH

Bij het in beeld brengen van de kosten is uitgegaan van de *begroting 2007 Stichting Stadswacht Helmond* (datum 22-11-2006).

De kosten met betrekking tot de sector toezicht en handhaving en bedrijfsondersteuning zijn als volgt opgebouwd:

Salariskosten (incl. werkgeverslasten)	Stadssurveillanten in dienst	6,9 FTE	€ 212.300
	Stadssurveillanten vacature	2 FTE	€ 46.000
	Stadswachten in dienst	4,3 FTE	€ 112.500
	Stadswacht vacature	1 FTE	€ 23.000
	Bedrijfsondersteuning	2 FTE	€ 116.000
	totaal		€ 509.800
indirecte personeelskosten			€ 13.880
vervoerskosten			€ 21.000
huisvestingskosten			€ 45.000
bureau en organisatie			€ 31.000
kosten verkeersregeland optreden			€ 1.500
afschrijvingen			€ 1.000
overige kosten			€ 1.250
Totaal regulier			606.043
Totaal uitstroom/detachering bedrijfsondersteuning			42.090
Totaal toezicht en handhaving + bedrijfsondersteuning			648.133

Naast de reguliere functies zijn er ook twee personen naar de sector toezicht en handhaving gedetacheerd vanuit de sector bedrijfsondersteuning. Wat betreft de uitstroom/detacheringsbanen (2 medewerkers) kan gesteld worden dat dit een huismeester en administratieve medewerker betreft. De laatste zou op termijn regulier kunnen worden. De eerste stroomt gezien leeftijd op termijn uit.

Bij deze kosten zijn niet de kosten van de coördinator meegenomen. De coördinator handhaving wordt op dit moment ingehuurd van de regiopolitie Brabant Zuidooost door de gemeente Helmond S&B/BW/Ha t.b.v. de coördinatie en de inzet van boa's en parkeerwachten in de openbare ruimte bij S&B/BW/Ha en de SSH. In de stukken zijn geen formele afspraken teruggevonden over de inzet/aanwezigheid bij beide organisaties. Bij aanvang (1-1-2005) was de inzet voor de SSH wel van ondergeschikt belang. In 2007 gaat er zo'n 80% van de tijd richting de SSH. De kosten van de coördinator komen voor rekening van de gemeente. Hier is tot 2009 geld voor vrijgemaakt.

Al met al kan gesteld worden dat de toezicht- en handhavingsorganisatie (incl. bedrijfsondersteuning exclusief coördinatorkosten) van de SSH op dit moment zo'n 648.000 euro kost.

4.2 Uitstroom- en detachingsfuncties SSH

De kosten die voor uitstroom- en detachingsfuncties worden gemaakt zijn als volgt:

7 medewerkers (leefbaarheidsmedewerkers)*	Atlantgroep/ S&B/W&E	salariskosten	€ 173.750
		indirecte kosten	€ 4.705
		vervoer	€ 14.000
		begeleiding	€ 35.000
		totaal	€ 227.455
4 medewerkers tot pensioengerechtigde leeftijd**	thuis	salariskosten	€ 93.250
5 medewerkers wachtend op WIA-uitkering***	thuis	salariskosten	€ 65.250
totaal 2007			€ 385.955

* in financiële zin blijven deze personen in dienst van de SSH (tijdsduur onbeperkt).

** leeftijd varieert en stromen op pensioengerechtigde leeftijd op natuurlijke wijze uit (laatste 2009).

*** laatste stroomt uit in april 2008.

De totale kosten van net nog geen € 400.000 aan uitstroom- en detachingsfuncties kosten vanaf 2010 nog maximaal € 227.500 (exclusief indexering) aan de 7 personen die gedetacheerd zijn bij de Atlantgroep. De kansen dat deze elders aan het werk komen is beperkt. De overige personen zijn in dat jaar met de WAO of in de WIA.

4.3 Financiering SHH

De sector toezicht en handhaving en bedrijfsondersteuning (de nieuwe SSH) wordt op de volgende wijze gefinancierd:

Gemeentelijke bijdrage	Programma handhaving (110.10)	€ 291.000
	Diverse activiteiten S&B (huishoudelijke afvalstoffen, hondenoverlast, berkendonk en graffiti)	€ 69.490
	3 FTE parkeercontroleur	€ 85.500
	Bijdrage leasekosten controle voor auto voor controle verkeer aangeboden afval	€ 7.250
	totaal	€ 453.240
Subsidie verkeersregelaars		€ 1.500
Loonkostensubsidie		€ 136.651
Rente		€ 1.500
Verkoopfietsen		€ 2.000
totaal		€ 606.043
tekort		€ 18.387

De loonkostensubsidie wordt tot 2010 tot 0% afgebouwd. Dit betekent dat vanaf dan structurele kosten van een kleine 140.000 euro op een andere wijze moet worden gefinancierd.

Opgemerkt moet worden dat de geldstromen historisch gegroeid zijn. Het takenpakket van de SSH is in de afgelopen paar jaar gewijzigd. Hierdoor wordt de SSH mede gefinancierd vanuit programma's/producten waarbinnen de medewerkers van de SSH (vrijwel) geen activiteiten meer verrichten. Duidelijk voorbeeld hiervan is graffiti.

De financiering van de uitstroom- en detachingsfuncties vindt op de volgende wijze plaats:

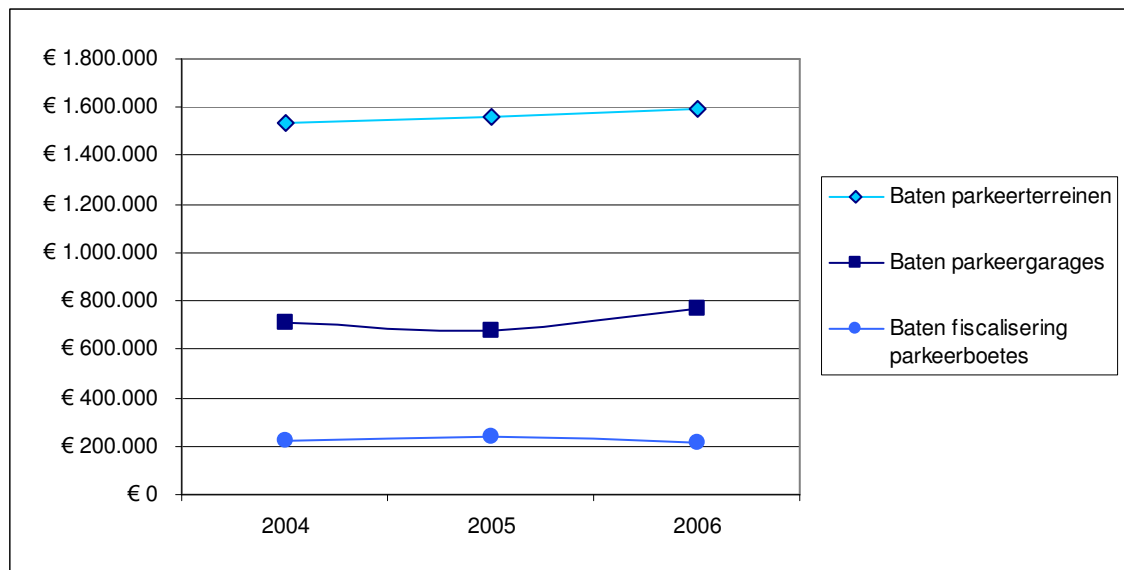
Loonkostensubsidie (WWB tot 70%)	€ 261.975
Niet-subsidiabele loonkosten (30% v.d. loonkosten)	€ 112.275
Subsidie aanvullende arbeidskosten t.b.v. 18 medewerkers	€ 38.467
Bijdrage voormalige buurtconciërges deelproduct 810.10	€ 62.618
totaal	€ 475.604
Positief eindsaldo (t.b.v. op te richten reservefonds inzake afbouw gesubsidieerde banen)	€ 29.172

Wat betreft de subsidies met betrekking tot loonkosten is met de SSH afgesproken dat hier de werkelijke kosten worden vergoed.

4.4 Opbrengsten

Het in beeld brengen van de financiële opbrengsten van de SSH is lastig. Op de eerste plaats omdat de opbrengsten van het werk van de SSH is niet allemaal in euro's te vertalen bijvoorbeeld omdat de aanwezigheid van de stadswachten bijdragen aan een veiliger gevoel in het centrum (zie ook 3.2). Daarbij zijn zij niet de enige die verantwoordelijk zijn voor bepaalde ontwikkelingen. Tot slot zou bijvoorbeeld wat betreft de meest zichtbare opbrengsten, de parkeerboetes, door het toezicht houden en handhaven kunnen teruglopen. Dit komt dan wel tot uiting in meer opbrengsten van betaald parkeren. Daarbij moet wel opgemerkt worden dat de gebieden waar betaald parkeren op straat geldt, zijn uitgebreid.

De parkeeropbrengsten (zowel gelden als fiscale boetes) zich tussen 2004 en 2006 als volgt ontwikkeld:

De opbrengsten zijn van 2004 t/m 2006 4,3% toegenomen. De baten van de parkeergarages en -terreinen zijn toegenomen, terwijl de parkeerboetes een daling laten zien (-4,7%). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat men weet dat er gehandhaafd wordt en weten meer mensen de weg naar het betaald parkeren te vinden.

5 Veranderende omgeving

Er is een aantal ontwikkelingen gaande die meegenomen moeten worden in de discussie/afweging omtrent de toekomst van de handhavingsorganisatie van de gemeente Helmond en in het bijzonder de Stichting Stadswacht Helmond. Zo wordt er in Nederland al langere tijd gesproken over de taak- en rolverdeling op het gebied van handhaving en veiligheid. Denk daarbij aan de afbakening van de kerntaken van de politie en mogelijke nieuwe instrumenten die de handhavingsruimte van gemeenten verruimen (bestuurlijke boete en wet OM afdoening).

Aangezien de SSH eigenlijk is opgestart vanuit een gedachte om werkervaringsplekken te organiseren voor mensen met (enige) afstand tot de arbeidsmarkt, wordt ook kort gekeken naar de ontwikkelingen op dit terrein. Tot slot zal er ingegaan worden op bij de gemeente interne ontwikkelingen op het gebied van toezicht, beheer en handhaving en de regierol die de gemeente heeft op het gebied van veiligheid.

5.1 Veranderende wetgeving handhaving en veiligheid

5.1.1 Wet Bestuurlijke Boete

Al gedurende enige jaren wordt er gesproken over de mogelijke invoering van de bestuurlijke boete. De Wet bestuurlijke boete maakt het voor gemeenten mogelijk om bij bepaalde overtredingen die overlast in het publieke domein veroorzaken bestuurlijke boetes op leggen. Gemeenten kunnen zelf een keuze maken of ze de bestuurlijke boete als handhavingsinstrument inzetten. Kiest een gemeente hiervoor dan neemt de rol van de politie als handhaver van de overlast in de openbare ruimte af. Dit betekent ook dat als de gemeente hiertoe beslist zij deze voor 24 uur per dag op zich neemt en de politie bijvoorbeeld niet alleen voor de nachtelijke uren kan in zetten. De politie blijft te allen tijde bevoegd overlast in de openbare ruimte strafrechtelijk te handhaven. Dit betekent dat gemeentebestuur en politie hierover duidelijke afspraken moeten maken.

Op dit moment (zomer 2007) zal het wetsvoorstel bestuurlijke boete foutparkeren en andere lichte verkeersovertredingen na behandeling in de Eerste Kamer in 2007 worden ingevoerd. Welke overtredingen wel en niet onder de wetgeving zal vallen is nog niet geheel duidelijk. Verder zal ook een gemeente daarin zelf de ruimte krijgen.

Toen de discussie startte, keek men in de gemeente Helmond in principe positief aan om van de mogelijkheid van de bestuurlijke boete gebruik te gaan maken. De Stadswachten zouden daarbij mogelijk een handhavende rol gaan spelen.

5.1.2 Wet OM afdoening

In juli 2007 is door de Eerste Kamer de Wet OM-afdoening aangenomen. Dit geeft het openbaar ministerie de mogelijkheid om bepaalde strafzaken op een andere wijze dan via de rechter om af te doen. Nu al kan het OM overtredingen en misdrijven waarop minimaal 6 jaar gevangenisstraf staat, afdoen door de verdachte een transactie aan te bieden. Accepteert de verdachte het aanbod, dan heeft hij strafvervolgning voorkomen. Als de Wet OM-afdoening in werking is getreden kan het OM deze zaken ook afdoen door een strafbeschikking uit te vaardigen. Deze strafbeschikking komt vergeleken met een transactie meer overeen met een rechterlijke veroordeling. Bij een strafbeschikking kan men denken aan uiteenlopende straffen, maatregelen en aanwijzingen zoals geldboete, taakstraf, ontzegging van bevoegdheid motorrijtuigen te besturen, schadevergoedingsmaatregelen en stadionverbod.

In de nieuwe wet krijgen ook politie, bestuursorganen als gemeenten en buitengewoon opsporingsambtenaren de bevoegdheid strafbeschikkingen uit te vaardigen. Als de bestraftte het er niet mee eens is, kan hij bij het openbaar ministerie verzet instellen. Dit geldt voor alle strafbeschikkingen, dus ook van de politie. Met als gevolg dat de zaak als nog voor de rechter komt. De opbrengsten van geldboetes zullen in dit geval ook (deels) richting de gemeente komen.

5.1.3 Wetsvoorstel algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Er is nog een wetsvoorstel dat ingrijpt op het toezicht en handhavende takenpakket van de gemeente en mogelijk ook de werkzaamheden van de SSH raakt. Dit betreft het wetsvoorstel algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Onder deze omgevingsvergunning gaan alle vergunningen op VROM-gebied vallen, zoals die voor wonen, bouwen, ruimte en milieu. Maar ook vergunningen op beleidsterreinen van andere departementen gaan mee, zoals vergunningen op het gebied van monumenten, natuurbescherming, flora en fauna en water. Afgegeven vergunningen zullen moeten worden gehandhaafd. Aangezien het met name aanpalende terreinen omvatten dan momenteel vallen onder de duale handhavingsorganisatie die in deze evaluatie centraal staat, wordt er hier niet verder op ingegaan. Wel kunnen deze ontwikkeling mogelijk een rol spelen in discussie over de toekomstige handhavingsstructuur.

5.1.4 Betekenis nieuwe wetten voor Helmond

De wetten/wetsvoorstellen zijn nog niet geheel uitgekristalliseerd naar inhoud en betekenis voor bestuurlijke organen. Het is in ieder geval duidelijk dat de gemeente Helmond zal moeten gaan kiezen tussen het bestuurlijke boetesysteem en de bestuurlijke strafbeschikking. Ook kan de gemeente kiezen hier geen actieve rol in te gaan spelen. Bij de keus voor een van beide wetten heeft dit gevolgen voor de organisatie. Hieronder worden kort een aantal zaken benoemd.

Bij de keuze voor de strafbeschikking zal de verantwoordelijkheid voor de toepassing blijven liggen bij het OM. Daarnaast zullen er zullen kwaliteitseisen gesteld worden aan de mensen die de strafbeschikking uit mogen vaardigen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de BOA's (o.a. sociale vaardigheden), zij moeten immers schuld vaststellen. Maar ook worden eisen gesteld aan de inhoud en vormgeving van de beschikkingen, wat ook bepaalde vaardigheden vereist.

Ook bij de keuze voor de Bestuurlijke Boete zullen er mogelijke andere kwaliteitseisen dan nu aan de BOA's worden gevraagd. Dit is mede afhankelijk van de overtredingen die beboet zullen gaan worden. Naast schuld vaststellen gaat het ook om de vraag of beboeten de meest effectieve handelingswijze is.

Bij de wet OM afdoening zal het OM het voortouw nemen bij de afstemming van taken en de samenwerking tussen gemeente, politie en justitie. Verder blijft het OM bevoegd te seponeren. Over wel/niet seponeren zullen binnen de driehoek (OM, politie en gemeente) afspraken gemaakt worden. Het OM kan meer strafbeschikkingen (geldboete, taakstraf, ontzegging rijbevoegdheid) opleggen dan een gemeente (alleen geldboete). De feiten waarvoor een strafbeschikking opgelegd kunnen gaan worden is nog niet duidelijk. Dit gaat bij AMvB geregeld worden.

Belangrijk is dat als de gemeente kiest voor een breder pakket van handhaving, het komt tot een goede afhandeling van de bezwaarschriften. Het opzetten en onderhouden van een organisatie voor dergelijke bezwaarschriftenprocedure kost vermoedelijk meer dan het opbrengt (zie ook www.vng.nl). Het is de taak van een gemeente dat zij ook bij afhandeling van overtredingen zorgt voor een rechtvaardig systeem wat past bij behoorlijk bestuur. Bij de huidige overtredingen die de SSH kan beboeten is eigenlijk redelijk zwart-wit vast te stellen wat beboet wordt (bijv. men heeft wel/geen parkeerkaartje voor de tijdstip dat men ergens staat). De overtredingen die onder de nieuwe bestuurlijke boete of strafbeschikking komen te liggen zullen vaker wat minder eenduidig zijn en een grijzer gebied beslaan. Dit vraagt zoals gezegd meer van de BOA en ook van de bezwaarschriftenprocedure.

Kijken we naar de derde vraag van de evaluatie wat deze ontwikkelingen zouden kunnen betekenen voor de toekomst dan is dit op de eerste plaats lastig omdat de ontwikkelingen zich nog niet hebben uitgekristalliseerd. Wat dat betreft komt deze evaluatie net te vroeg. Bij keuze voor de Bestuurlijke Boete of Wet OM afdoening is het belangrijk dat de gemeente daarbij de huidige BOA's zowel die binnen S&B/BW/Ha als de SSH betreft. Het takenpakket zal veranderen, waarbij mogelijk de kwaliteitseisen die aan BOA's worden gesteld, verscherpt zullen worden. De vraag is of alle huidige BOA's een dergelijke doorgroei kunnen doormaken of dat hier gekozen wordt voor een splitsing van taken.

Vanuit het oogpunt van afstemming is het de vraag of bij handhaving van de huidige duale handavingsstructuur, het aantal betrokken organisaties niet te groot worden en is het de vraag of een overgang van de SSH naar de gemeente niet gewenst is. Dit zal moeten worden bekeken vanuit de rol die de gemeente Helmond wil spelen in de wet OM-afdoening c.q. Wet Bestuurlijke Boete.

Een ander punt wat in de toekomst discussie een rol speelt is het veranderende pakket van taken. De Regio Politie Brabant-Zuid-Oost heeft bijvoorbeeld al te kennen gegeven vanaf 2008 hun rol bij parkeeroverlast in woonwijken te beperken. Gekeken zal moeten worden hoe gegeven dit feit de parkeeroverlast in woonwijken op een structurele wijze vanaf 2008 kan worden aangepakt. Mogelijk kan dit door de SSH vormgegeven worden waarbij de regiopolitie alleen nog een ondersteunende rol vervuld.

In al deze veranderingen wordt de regierol van de gemeente op het gebied van handhaving en veiligheid steeds belangrijker. Afspraken moeten met de partners gemaakt worden over wie wat doet en hoe dit zo efficiënt mogelijk kan. Daarbij moet de benodigde transparantie komen zodat juiste afwegingen over kosten en baten (niet alleen in euro's) gemaakt kunnen worden.

5.2 Gesubsidieerde arbeid

De huidige gesubsidieerde arbeid concentreert zich meer dan in het verleden op kortdurende leerervarings- of arbeidsplaatsen waar mensen ervaring op kunnen doen om hun afstand naar de arbeidsmarkt te beperken. Als uitwerking van het huidige coalitieakkoord willen de regeringspartijen (CDA, PvdA en CU) 200.000 mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag helpen. Dit gebeurt mede door zogenaamde brugbanen. Deze banen zijn voor een jaar en worden bij voorrang ingezet voor herkeurde WAO-ers die weer aan de slag moeten.

Betrokken sleutelfiguren binnen de gemeente willen gesubsidieerde arbeidsplaatsen alleen inzetten als er ook daadwerkelijk zicht is op/de afstand verkleind kan worden tot een regulier baan. Binnen het veld van handhaving en toezicht zou eventueel aan leerervaringsplekken gedacht kunnen worden waar men in een afgebakend tijdspad opgeleid wordt zodat men in het veld aan het werk kan. Dit hoeft niet per definitie een functie binnen het gemeentelijke handhavings- en toezichtwerkveld te zijn. Ook kan aan de particuliere sector, bijvoorbeeld in de beveiligingsbranche gedacht worden.

De mogelijkheden worden mede bepaald door de rol die de Gemeente Helmond in de handhaving wil spelen en de vereisten waar de medewerkers aan dienen te voldoen.

5.3 Ontwikkelingen in toezicht en beheer openbare ruimte

De werkzaamheden van de SSH zijn duidelijk verschoven van een toezichthoudende naar een handhavingstaak. Voor het perspectief is het van belang ook de ontwikkeling op het terrein van toezicht houden in de wijk te schetsen. Vanuit de gemeente maar ook andere (soms door de gemeente gesubsidieerde) organisaties komen er veel mensen in de wijk. Denk daarbij bijvoorbeeld aan medewerkers vanuit S&E (bijv. jongerenwerkers of medewerkers Zorgpoort), de politie maar ook vanuit de hoek van verkeer, ingenieursbureau, waterbeheer etc. komt. In principe kunnen al deze medewerkers een signalerende functie, ook richting de SSH hebben.

Wordt er naar taakvelden gekeken dan lijkt de meeste rendement wat betreft signalering van mogelijke zaken waar de SSH zou moeten handhaven, gehaald te kunnen worden de volgende vier type toezichthouders die op dit moment in een wijk rondlopen:

1. **Wijkopzichter** (in elke wijk): Deze personen houden eigenlijk toezicht op het werk in de wijk dat door derden in Helmond in opdracht van de gemeente wordt uitgevoerd. Deze personen bekijken de wijk duidelijk met een technische blik. Zij zijn regelmatig in de wijk, maar niet structureel en met vaste regelmaat door de hele wijk heen. De wijkopzichters zijn in dienst van de gemeente (S&B/W&E).
2. **Buurtconciërges** (drie personen): Deze personen zijn te omschrijven als doeners in de wijk. Onder andere repareren zij kleine zaken, zoals kapotte stoeptegels en zetten paaltjes recht.

Twee zijn actief in Binnenstad-Oost, één in het centrum. De buurtconciërges werken in gesubsidieerde banen en zijn in dienst bij de SWH.

3. **Buurtbeheerders** (twee personen): De buurtbeheerders hebben in vergelijking met de buurtconciërges een breder pakket aan werkzaamheden. Zij voeren kleine klusjes uit, maar daarnaast houden ze toezicht op het schoonhouden en onderhoud van de wijk, dienen ze als vraagbaak voor de bewoners, ondersteunen en stimuleren zij activiteiten en spreken indien nodig bewoners aan op hun gedrag. Zij zijn in dienst bij een corporatie, maar worden mede gefinancierd door de gemeente. Hun takenpakket kent een veel duidelijkere sociale component dan de twee vorige functionarissen. Een buurtbeheerder is actief in Helmond-Oost en recent is een tweede in Helmond-West gestart.
4. **Leefbaarheidsmedewerkers** van de SSH: Eerder is al aangegeven dat de SSH haar leefbaarheidssector heeft afgebouwd. De 7 mensen die hier nog werkzaam worden operationeel aangestuurd door S&B/W&E. Begeleiding in de personele sfeer wordt verzorgd door de Atlantgroep. Financieel staan zij op de begroting bij de SSH. De werkzaamheden van deze groep mensen kan op het moment niet gerekend worden tot toezicht houden of handhaven in de openbare ruimte.

Aangezien functionarissen die kunnen handhaven (zowel van de SSH als S&B/B&W/Ha) niet in alle wijken structureel aanwezig zijn, zouden de verschillende toezichthouders en beheerders in een openbare ruimte een signaalfunctie kunnen hebben. De samenwerking tussen handhaving en beheer lijkt nog niet optimaal. Daarbij zijn ook een aantal knelpunten te benoemen. Voor bovenstaande functionarissen is het lastig om aan te geven wat illegaal gebruik van de openbare ruimte is (denk daarbij aan containers in de openbare ruimte, illegale bouwwerken of illegaal stallen van aanhangers op de openbare weg). Dit op de eerste plaats omdat zij niet weten of iets wel of niet vergund is. Zeker bij de wijkopzichters ontbreekt daarnaast de tijd om structureel en bij wijze van spreken dagelijks toezicht te houden in de openbare ruimte in de wijk. Zij komen niet overal en hebben zelf ook geen handhavingsmogelijkheden. De buurtconciërges en –beheerders zijn alleen in hele specifieke delen van de stad aanwezig.

Vanuit de gesprekken met de betrokken leidinggevenden van SSH, S&B/B&W/Ha en S&B/W&E lijkt de samenwerking (meldingen door toezichthouders en opvolgen met handhaving door BOA's) nog efficiënter te kunnen waardoor er meer rendement behaald zou kunnen worden. Dit betekent mogelijk wel meer werk voor de huidige BOA's.

6 Conclusies en de toekomst SSH

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen samengevat en de conclusies uit de evaluatie getrokken. Tevens wordt ingegaan op de toekomst van de duale handhavingsorganisatie binnen de Gemeente Helmond en van de Stichting Stadswachten Helmond in het bijzonder.

6.1 Ontwikkelingen tussen 2004 en 2007

Tussen 2004 en 2007 is er het nodige bij de Stichting Stadswacht Helmond gebeurd. Ook de handhavingstaken van S&B/BW/Ha zijn in beweging geweest. Dit komt natuurlijk mede doordat er een balans tussen beide organisaties werd gezocht. Met verschuivingen in het takenpakket van beide organisatie(delen) is ook een aantal FTE verschoven.

Allereerst is het belangrijk te constateren dat de visie achter de nota *Helmond, een veilige en leefbare stad (2003, de zogenaamde Vlindernota)* nog steeds geldt. Afgesproken regels moeten worden nageleefd en zonodig moet tegen overtreding handhavend worden opgetreden. Het handhavingsprogramma wordt jaarlijks vastgesteld en daarin wordt ook de inzet en prestaties van de partijen vastgelegd.

Met de opdrachten die de Stichting Stadswacht Helmond rond 2004 mee kreeg, te weten de afbouw van het aantal gesubsidieerde banen en het opzetten van een professionele handhavingsorganisatie, kent de organisatie van de stichting de nodige verschuivingen. Vrij direct is een splitsing tussen de sector toezicht en handhaving en de sector leefbaarheid gemaakt. Daarnaast werkt een aantal mensen in de bedrijfsondersteuning.

Anno 2007 ziet het aantal FTE bij de SSH er als volgt uit:

- Sector toezicht en handhaving: 15 FTE reguliere functies (6 hiervan kennen nog deels dekking via de WWB);
- Sector Leefbaarheid: bestaat uit uitstroom- en detacheringsfuncties. Zeven personen blijven nog structureel aan de organisatie verbonden (staan op de begroting bij de SSH) in de praktijk worden ze aangestuurd door de Atlantgroep (personele sfeer) en S&B/W&E (qua werkinhoud). Anderen vloeien voor 2010 af (WIA of pensioen);
- Bedrijfsondersteuning: 2 FTE regulier (directeur-werkbegeleiders), 2 personen (deeltijd) op niet reguliere basis.

Daarnaast is er een coördinator (1 FTE) die naast de aansturing van mensen bij S&B/BW/Ha en de SSH ook moet zorgen voor de afstemming van de werkzaamheden. Deze persoon is gedetacheerd vanuit de politie bij de gemeente en drukt op gemeentelijk budget.

Al met al kunnen de ontwikkelingen binnen de SSH in de periode 2004-2007 gekenschetst worden met de volgende bewegingen:

- van werkverschaffing naar professionele handhavingsorganisatie
- van hoofdzakelijk toezichthoudende naar hoofdzakelijk handhavende taken
- verschuiving van preventie naar repressie.

6.2 Afbouw gesubsidieerde banen

De doelstelling om het aantal gesubsidieerde banen bij de Stichting Stadswacht Helmond af te bouwen naar 0 is nog niet voltooid, maar kan tot nu toe wel als geslaagd worden bestempeld. In 2002 waren 60 mensen met een gesubsidieerde baan aan het werk bij de SSH. De afspraak dat dit aantal in 2011 naar 0 is gedaald, lijkt reëel haalbaar aangezien de meeste personen die wat betreft gesubsidieerde arbeid nog in dienst zijn redelijk op leeftijd zijn. Uitzondering hierop zijn 7 werknemers in de sector leefbaarheid. Deze staan in financiële zin nog bij de SSH op de begroting. De personele

begeleiding wordt verzorgd door de Atlantgroep. De kans dat deze personen op termijn een reguliere baan krijgen is beperkt.

Tegelijkertijd met de afbouw van het aantal gesubsidieerde banen bij de SSH is het aantal reguliere banen toegenomen. In 2007 is dit aantal 9 FTE stadssurveillanten en 6 FTE stadswacht. Daarnaast is het management ook regulier (2 FTE). Daarnaast is er een coördinator (1 FTE) in dienst bij de gemeente die zorgt voor afstemming van de werkzaamheden tussen S&B/BW/Ha en de SSH. Tevens stuurt hij stadswachten aan. Zijn werktijd wordt verdeeld tussen beide organisaties.

13 van de 17 personen die nu een reguliere baan bij de SSH heeft, is binnengekomen op een ID-baan. Wat dat betreft lijkt een van de oorspronkelijke doelen van de SSH de weg naar de arbeidsmarkt verkleinen ook geslaagd. Want ook een aantal anderen (zo'n 20%) die nu niet meer bij de SSH werken, hebben een reguliere baan bij een andere werkgever.

6.3 Behaalde resultaten SSH

De begroting in uren van de Stichting Stadswacht Helmond is vergeleken met de daadwerkelijke inzet elk jaar veel te positief geweest. In 2004 en 2005 kon dit deels door een hoog ziekteverzuim en deels door openstaande vacatures c.q. uitstroom worden verklaard. Sinds 2006 is het ziekteverzuim onder controle en een stuk lager. Dit komt ook door de veranderende samenstelling van de mensen waarmee gewerkt wordt. Dat de geplande uren niet zijn gerealiseerd kan in 2006 worden verklaard door openstaande vacatures. In het bestuur van de SSH wordt door het jaar heen gemonitord hoe de inzet op de verschillende taakvelden verloopt. Wordt er geconstateerd dat er minder uur in gezet kunnen worden, wordt daar besloten hoe dit verloopt. Hoe de prioritering in werkzaamheden ligt als de SSH minder uren kan inzetten dan gepland is met uitzondering van een enkel jaar vooraf, bijv. in de jaarplanning, niet vastgelegd. Door het jaar heen worden de resultaten en tijdsbesteding tijdens de bestuursvergaderingen gemonitord.

Naast uren worden er op verschillende terreinen afspraken gemaakt over het aantal uit te schrijven proces verbalen, op te volgen meldingen en reacties op incidenten. Deze zijn niet altijd gerealiseerd, mede natuurlijk door de beperktere uren die konden worden ingezet. Daarnaast is het natuurlijk ook mogelijk dat door het handhaven inwoners van of bezoekers aan Helmond hun gedrag aanpassen. Zo nemen bijvoorbeeld de parkeeropbrengsten van betaald parkeermogelijkheden (op straat en in parkeergarages) toe. Dit kan er op duiden dat men, mede door het handhavend optreden tegen parkeerovertredingen, de weg naar de parkeergarage beter weet te vinden.

6.4 Ontwikkelingen speerpunten Masterplan Handhaving en Veiligheid

De Stichting Stadswacht Helmond is een van de partijen die moeten bijdrage aan het realiseren van de speerpunten uit het Masterplan Handhaving en Veiligheid. De speerpunten waar de SSH een rol in speelt, ontwikkelen zich over het algemeen op een positieve manier. Zo loopt het aantal economische delicten (denk daarbij aan zakkenrollerij, inbraken) in het Citygebied terug. De inwoners voelen zich veiliger dan enkele jaren geleden. De overlast loopt verder terug. Uitzondering daarop is de parkeeroverlast in de woonwijken. Deze neemt sinds 2004 duidelijk toe, terwijl de groei in het aantal auto's veel beperkter is. Met uitzondering van incidenten is de SSH wat betreft parkeren vrijwel niet actief in woonwijken.

De afzonderlijke bijdrage van de SSH aan de speerpunten is niet in beeld te brengen.

6.5 Duale handhavingsorganisatie

De interviews met de sleutelfiguren binnen de duale handhavingsorganisatie zijn de belangrijkste input om de vraag of de handhavingsstructuur werkzaam is gebleken te beantwoorden. Het takkenpakket heeft zich dusdanig ontwikkeld dat een redelijk duidelijke afbakening tussen beide partijen mogelijk is. De handhavingstaken van beide organisaties zijn duidelijk aanvullend ten opzichte van elkaar en kunnen in een keten zitten (van strafrechtelijke naar bestuurlijke handhaving).

De betrokkenen zijn het er over eens dat de samenwerking en afstemming goed loopt. Cruciaal daarin is de invulling van de rol van coördinator. Belangrijkste mogelijke knelpunt is de vraag of de coördinator voldoende tijd heeft om zijn beide rollen in te vullen. Anno 2007 besteedt hij meer aandacht aan de SSH dan in 2005 afgesproken is. Dit kan deels verklaard worden doordat 2 FTE parkeerwachters van S&B/BW/ha naar de SSH zijn verschoven. De aansturing van de SSH-medewerkers vraagt daarnaast ook meer dan de huidige 2 FTE management dat momenteel bij de SSH beschikbaar is.

Het systeem draait om enkele sleutelposities. Als mensen op deze posities uitvallen, is het de vraag of de organisatie met name aan de kant van de SSH voldoende kracht heeft om dit op te vangen.

Naast afstemming binnen de handhavingsorganisaties, lijkt de afstemming met de partijen die vanuit beheer in wijken actief zijn nog te kunnen verbeteren. Deze functionarissen zien en horen veel in wijken. Als dit efficiënt werkt dan zou dit meer werk betekenen voor de handhavers.

6.6 Financiën

De poot handhaving en toezicht (inclusief bedrijfsondersteuning) bij de SSH kost de gemeente jaarlijks zo'n 648.000 euro. (excl. kosten coördinator). Wat betreft de financiering bestaat het grootste aandeel (ong. 75%) uit structurele gelden uit verschillende programma's, zoals veiligheid, S&B (hondenoverlast, graffiti, Berkendonk en huishoudelijke afvalstoffen) en FTE's parkeercontroleurs.

In 2007 is nog een kleine 140.000 euro van de financiering van de SSH afkomstig uit WWB-subsidies. Dit zal tot 2010 stapsgewijs afgebouwd worden. Hier moet binnen de gemeente nog structureel geld voor gevonden worden. Hierbij komt nog eventueel de financiering voor de administratieve ondersteuning bij de SSH. Daarnaast beëindigt eind 2008 de detacheringsovereenkomst met betrekking tot de coördinator. Tot die tijd is er ook financiering voor deze functie.

Wat betreft de andere poot (de uitstroom- en detacheringfuncties) zullen er na 2010 nog rond de 225.000 euro (exclusief indicering) kosten. Dit betreffen de personen die gedetacheerd zijn naar de Atlantgroep/S&B/WE. Ruim een ton (naast de WWB-subsidie) komt voor rekening van de gemeente.

6.7 De toekomst

6.7.1 Verder professionaliseren?

Om de toekomst van de duale handhavingsstructuur en in het bijzonder het voortbestaan van de Stichting Stadswacht Helmond te kunnen bepalen moet een principiële bestuurlijke keuze gemaakt worden. De SSH heeft ook anno 2007 nog een dubbele opdracht: (1) het regelen van de toezicht en handhaving op specifieke onderdelen in de openbare ruimte en (2) mensen met grotere afstand tot de arbeidsmarkt kansen geven. In de praktijk vertaalt zich dit door dat bij invulling van vacatures naar bepaalde groepen (denk daarbij aan degenen die ingeschreven staan bij het CWI) gekeken wordt.

Vooraf voor de tweede opdracht (werkgelegenheid scheppen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt) is het wenselijk de stichtingsstructuur te laten bestaan. In dit geval zijn er andere arbeidsrechtelijke mogelijkheden dan als men in dienst treedt als ambtenaar.

Wil men de ingezette kwaliteitsslag doorzetten, is het de vraag of de dubbele opdracht aan de SSH kan blijven bestaan. Indien er meer eisen aan de kwaliteiten van de stadswachten gesteld gaan worden, iets wat nauw samen hangt met de ontwikkelingen in de landelijke regelgeving (Wet Om afdoening en Wet Bestuurlijke Boete - zie hieronder), zullen medewerkers met specifieke competenties moeten worden aangetrokken.

Opgemerkt dient te worden dat de SSH de kwaliteitsslag wel al aan het maken is door te stellen dat op termijn al hun medewerkers binnen de handhaving en toezichtorganisatie BOA gekwalificeerd moeten zijn. Tevens ervaren zij dat het op dit moment lastig is in de pool van mensen met achterstand op de arbeidsmarkt geschikte kandidaten te vinden.

6.7.2 Landelijke regelgeving

Naar aanleiding van landelijke ontwikkelingen (Wet OM afdoening en Wet Bestuurlijke Boete voor gemeenten) zal Helmond een visie moeten maken over hoe de handhaving in Helmond ingevuld gaat worden en in hoeverre zij wel/geen rol daarin wil spelen. Belangrijk daarbij is dat het gebied waarop gehandhaafd wordt vermoedelijk breder wordt en minder eenduidig is. Dit stelt mogelijk andere eisen aan de kwalificaties waarover de BOA's moeten beschikken. Daarnaast is het belangrijk dat ook bij een breder handhavingspakket de gemeente zorg draagt voor goede bezwaarschriftprocedures ter bescherming van haar burgers. Dit wordt ook wettelijk geborgd.

Om in dit geval de juiste personen aan te kunnen trekken zou wel eens de werkervaringsopdracht aan de SSH een knelpunt kunnen vormen. Als de werkervaringsopdracht vervalt en de SSH beschikt over BOA gekwalificeerd personeel is het de vraag wat de meerwaarde nog is om een stichtingsstructuur te hebben. Een situering van de (nieuwe) BOA's binnen het ambtelijk apparaat met bijbehorende beloningsstructuur en doorgroeimogelijkheden zou dan mogelijk kunnen bijdragen om mensen met de gewenste kwaliteiten/competenties aan te kunnen trekken.

Daarnaast speelt bij de besluitvorming een rol dat bij verbreding van het handhavingspakket het vanuit afstemmingsoverwegingen (zowel tussen BOA's met verschillende bevoegdheden als juristen met de bezwaarschriftenprocedures) wel eens een aantrekkelijke keuze kan zijn om de handhaving en het toezicht toch weer meer binnen de gemeentelijke organisatie te plaatsen.

Kijkend naar de periode dat men in Den Haag al aan het discussiëren is over de veranderde wetgeving is het wel de vraag op welk termijn daadwerkelijke voorstellen zijn te verwachten. Volgens de planning zouden gemeenten in de loop van 2008 een rol kunnen gaan spelen in de wet OM afdoening. Het is dus zaak dat deze ontwikkelingen gevolgd worden en zodra er meer duidelijkheid is beslissingen voor de gemeente Helmond worden genomen. Daarnaast is het wel zaak als Den Haag zich te lang op zich laten wachten, bijvoorbeeld eind 2008, de conclusies van deze evaluatie nogmaals te bezien.

6.7.3 Veel partijen betrokken bij wijkgerichte aanpak

In de gemeente Helmond zijn verschillende functionarissen en partijen (binnen gemeente van verschillende afdelingen/teams en diensten (naast S&B ook medewerkers van S&E), maar ook van andere organisaties zoals naar SWH, corporaties en politie) betrokken bij het beheer, toezicht houden en de handhaving in de openbare ruimte in een buurt of wijk. Binnen de gemeente is geen integrale visie op wijkgebonden beheer, toezicht en handhaving. Het aanstellen van bepaalde type functionarissen die in de wijk actief zijn, lijkt door de tijd heen besloten te zijn vanuit verschillende invalshoeken, maar ook als reacties op specifieke situaties dan vanuit een algemene visie.

In deze evaluatie is specifiek gekeken naar de SSH en S&B als het gaat om toezicht en handhaving. Bij start van de SSH in de jaren negentig waren de functionarissen eigenlijk de ogen en oren in de wijk. Handhaving door de stadswachten speelde toen nog geen rol. Nu zijn de stadswachten en –surveillanten met name aan het handhaven in een vrij specifieke delen van de stad. Juist die aansluiting met anderen die veel in de wijk zijn, lijkt verbeterd te kunnen worden. Op dit moment lijkt samenwerking met S&B/W&E de meeste rendement kan opleveren. Dit betekent mogelijk wel meer voor de handhavers van S&B/BW/ha en de SSH.

6.7.4 Uitbreiding SSH ja of nee?

Kijkend naar de toekomst is een van de vragen die vrij direct naar voren komt, wat de omvang van de SSH zou moeten zijn. Dit hangt voor de toekomst natuurlijk samen met de keuzes die de gemeente maakt ten aanzien van de Wet OM afdoening en Wet Bestuurlijke Boete. Tijdens de gesprekken met de sleutelfiguren is gesproken in hoeverre uitbreiding van de Stadswachten gegeven het huidige takenpakket wenselijk is.

Hieruit kwam naar voren dat het aantal medewerkers op straat waarover de SSH momenteel beschikt voldoende is voor het takenpakket dat zij anno 2007 moeten uitvoeren. Ook als gekeken wordt naar het aantal begroette en het aantal gerealiseerde uren, waarbij het aantal gerealiseerde uren duidelijk

achterblijft op het aantal in de begroting, lijkt er nog ruimte met het huidige aantal FTE te zijn. Door het vervullen van vacatures en het verder terugbrengen van het ziekteverzuim zou er in eerste instantie gestreefd moeten worden naar het maken van het aantal begrootte uren voordat er tot uitbreiding besloten wordt.

De betrokkenen constateren wel enige problemen de aansturing van de medewerkers op straat. De aansturing gebeurt nu mede door de coördinator, maar van hem wordt eigenlijk verwacht dat hij meer uren aan zijn takenpakket voor de gemeente besteedt. Daarnaast valt op dat het aantal FTE management bij de SSH gelijk is gebleven terwijl het aantal FTE/personeelsleden is afgenomen. Bij de SSH is relatief veel capaciteit voor aansturing nodig omdat de SSH bedrijfstijden van 80 tot 85 uur per week kent. Daarbij vragen de werknemers, die nu deels nog in een opleidingstraject richting BOA zitten, nog wat meer aansturing.

Aangezien geconstateerd wordt dat gegeven het huidige takenpakket er voldoende menskracht bij de SSH beschikbaar is, is het de vraag welke ontwikkelingen in het takenpakket verwacht kunnen worden. En welke invloed dit heeft op het takenpakket.

Als er gekeken wordt naar de ontwikkelingen op de speerpunten van het Masterplan Handhaving en Veiligheid dan moet geconstateerd worden dat het goed gaat. De inspanning die de gemeente, samen met politie, SSH en andere partijen doet, lijkt zijn vruchten af te werpen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden extra handhavingscapaciteit van de SSH op de terreinen waarop zij nu in de openbare ruimte actief zijn niet direct nodig is. Uitzondering vormt mogelijk het terrein van parkeren en cameratoezicht.

De parkeeroverlast laat een negatieve ontwikkeling zien. Dit betekent dat de overlast in bepaalde woonwijken toe neemt. Hier is echter de vraag of extra handhaving de gewenste (bestuurlijke/politieke) maatregel is aangezien de parkeerproblemen deels van structurele/fysieke aard zijn. Daarnaast speelt dat de politie te kennen heeft gegeven vanaf 2008 niets meer aan parkeeroverlast in woonwijken te willen doen. Belangrijk is dat de gemeente hier in de takendiscussie met de politie besluiten over neemt.

Bij uitbreiding van het aantal camera's zal ook meer capaciteit nodig zijn om deze uit te lezen. Of dit door medewerkers van de SSH moet gebeuren is de vraag. Ook hier speelt de takendiscussie van de politie een rol. Waar liggen de grenzen en wat wil de gemeente (ook in financiële zin) op zich nemen.

Een aantal sleutelfiguren terughoudend als het gaat om uitbreiding van de gebieden (meer wijken/buurt) waar de stadswachten en –surveillanten met de huidige taken en bevoegdheden structureel actief zijn. Vanuit verschillende oogpunten beredeneren zij dat niet op elke wijk/buurt een uniforme aanpak kan worden gezet. Dit enerzijds vanuit de problematiek, maar anderzijds ook door hetgeen vanuit andere organisaties reeds gedaan wordt. De toegevoegde waarde is dan beperkt.

Op dit moment wordt er geadviseerd de SSH niet verder uit te breiden en de ontwikkelingen binnen de SSH samen te laten gaan met landelijk geschetste ontwikkelingen met daarbij de vertaling naar de Helmondse situatie.

6.7.5 Overige aandachtspunten

Tot slot worden hieronder nog een aantal aspecten opgenoemd die ook in de huidige situatie aandacht vragen en het komend jaar kunnen worden opgepakt:

- Kijken hoe er efficiënter samengewerkt kan worden met alle verschillende functionarissen die in wijken komen. Denk daarbij aan wijktoezichters, jongerenwerkers, buurtconciërges etc..
- De SSH is er nog niet geheel met de afbouw van de gesubsidieerde arbeidskrachten. Dit proces dient te worden afgerond.
- De professionalisering (van werkverschaffing naar professionele handhavingsorganisatie) is bij de SSH een eind op gang, maar moet nog door. Dit betreft de poot handhaving en toezicht (de reguliere arbeidsplaatsen), waar het zaak is ook hier de ingezette weg te consolideren. Dit is enerzijds het afronden dat alle medewerkers die de straat op gaan BOA bevoegd worden, ook de formele kant van de samenwerking met de Gemeente Helmond waarbij prioriteiten in

het takenpakket en afwijkingen van begrotingen helder worden afgestemd tussen de betrokken binnen het veiligheidsbeleid.

Bijlage 1: Geraadpleegde stukken

Gemeente Eindhoven, *Het imago van de stadswacht*, 2007

Gemeente Helmond, brief aan SSH *Subsidie 2007*, d.d. 11-6-2007

Gemeente Helmond – O&S, Evaluatie Buurtbeheer Helmond-Oost, augustus 2006

Gemeente Helmond, Helmond: Een veilige en leefbare stad, november 2003

Gemeente Helmond, jaarprogramma handhaving en veiligheid 2003

Gemeente Helmond, jaarprogramma handhaving en veiligheid 2004

Gemeente Helmond, jaarprogramma handhaving en veiligheid 2005

Gemeente Helmond, jaarprogramma handhaving en veiligheid 2006

Gemeente Helmond, jaarprogramma handhaving en veiligheid 2007

Gemeente Helmond, Masterplan handhaving en veiligheid 2001-2004

Gemeente Helmond, Masterplan handhaving en veiligheid 2005-2008

Gemeente Helmond, Voorjaarsnota 2004.

Stichting Stadswacht Helmond, Toezicht en Handhaving in Helmond: Een reorganisatie van de SSH, juli 2003

Stichting Stadswacht Helmond: Activiteitenplan 2001

Stichting Stadswacht Helmond: Activiteitenplan 2002

Stichting Stadswacht Helmond: Activiteitenplan 2003

Stichting Stadswacht Helmond: Activiteitenplan 2004

Stichting Stadswacht Helmond: Activiteitenplan 2005

Stichting Stadswacht Helmond: Activiteitenplan 2007

Stichting Stadswacht Helmond: Begroting 2007 (22-11-2006)

Stichting Stadswacht Helmond: De buurtconciërge, de functie – de mogelijkheden, maart 2001

Stichting Stadswacht Helmond: Terugblik over de periode 1 mei 1998 tot en met 31 mei 2002

T. Visser *Onderzoek naar effectiviteit en imago Stadstoezicht*, 2006 i.o.v. gemeente Amersfoort

Veiligheidszorg Groningen, Strategisch Beleid, 2007

Bijlage 2: Geïnterviewde personen

- J. v. Stiphout (directeur SSH)
- A. v.d Westerlo (coördinator Handhaving vanuit gemeente en leidinggevende SSH)
- J. van Gestel (politiechef Helmond) T. Wouters (veiligheidscoördinator gemeente)
- Th. De Wit (centrummanagement)
- A. Jacobs (burgemeester)
- B. Houthoofd (wethouder portefeuille beheer openbare ruimte)
- S. Yeyden (wethouder portefeuille Economische Zaken Sociale Zaken en Centrumontwikkeling)
- Frans Coppens (MO.BJZ)
- H. van Heck (SB/B&W/handhaving)
- M. Mol (juridische zaken)
- M. Barwasser (SB/WE – leefbaarheid)
- T. Hout (interim penningmeester bestuur SSH)